

Unga maskulinitet och våld

Slutrapportering av uppdrag om
attityder till maskulinitet och jämställdhet

Unga, maskulinitet och våld

Slutrapportering av uppdrag om
attityder till maskulinitet och jämställdhet

Förord

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor har sedan 2011 arbetat med regeringsuppdraget om jämställdhet, maskulinitet och våld (Utbildningsdepartementet 2011). Uppdraget har varit tredelat och under 2011 och 2012 arbetade vi med uppdragets första del, att ta fram en studie om unga mäns attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld. Studien *Unga och våld* (2013) publicerades i februari 2013. Under åren 2013–2014 har myndigheten arbetat vidare med de två andra delarna i uppdraget, att sprida kunskapen från studien i befintliga nätverk samt att genomföra utbildningsinsatser på området (Utbildningsdepartementet 2011).

Myndighetens arbete har under ett antal år på olika sätt berört frågan att förebygga ungas utsatthet. Vi har bland annat haft uppdrag om att förebygga mäns våld mot unga kvinnor och hedersrelaterat våld, att unga blir sexuellt exploaterade på internet och att unga blir gifta mot sin vilja (Integrations- och jämställdhetsdepartementet 2007, 2008 och 2010). I arbetet med dessa uppdrag har fokus ofta hamnat på den som har blivit utsatt. Att skydda och stötta personer som utsätts för våld är ett mycket viktigt arbete, men för att verkligen förebygga att unga blir utsatta för våld bör fokus riktas även mot de som faktiskt utsätter andra för våldet. I och med det här uppdraget har det blivit möjligt. Vi har i vårt arbete tittat på hur maskulinitetsnormer och inställningen till jämställdhet kan påverka benägenheten att utöva våld. Vi har också tittat på hur universell våldsprevention med ett genusperspektiv kan fungera.

I den här rapporten redogör vi för vilka aktiviteter och insatser som har genomförts inom ramen för regeringsuppdraget och vilka erfarenheter och slutsatser som dragits av arbetet. Insatserna har bestått av att ta fram ny kunskap i form av publikationer, samt att sprida denna kunskap via utbildningar, konferenser och föreläsningar. Inom ramen för uppdraget har myndigheten arbetat nära organisationer i det civila samhället och vi har följt och refererat till internationell forskning och metoder, vilket också beskrivs i rapporten. Vi lämnar slutligen även förslag på hur arbetet med att förebygga unga mäns våld kan utvecklas framöver.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	7
Utbildningsinsatser	8
Utbildningar och konferenser 2013–2014	8
Egna arrangemang	10
Nationella utbildningarna 2013 och 2014	10
<i>Utbildningskoncept och upplägg</i>	10
<i>En uppskattad och efterfrågad utbildning</i>	11
<i>Utbildningarna har lett till utveckling och ny kunskap</i>	11
Seminarier på Rikskonferensen 2013 och 2014	12
Samarrangemang 2013 och 2014	12
Samarbete med Länsstyrelserna 2013	12
Att stoppa unga mäns våld – en ledarskapsfråga 2013	12
Five days of Violence Prevention 2014	13
Fyradagars kurs för Umeå om våldsprevention 2014	14
Konferens – Hållbara investeringar 2014	14
Utbildningsdagar med specifika teman 2013–2014	16
Föreläsningar och information till myndigheter	17
Produktioner	18
Unga och våld – en analys av maskulinitet och förebyggande verksamheter	18
Före han slår	18
Låt 101 blommor blomma	18
Unga och våld – en sammanfattning	18
Hjältar och monster	19
Grupper, maskulinitet och våld	19
Inget att vänta på	19
Samverkan och nätverk	21
Målgrupp myndigheter	21
Målgrupp kommuner och län	22
Civila samhället	23
Gemensam debattartikel	24
Påverkan och mediauppmärksamhet	24
Internationell utblick	26
Studiebesöket i Sioux City 2014	26
Internationella konferenser	27
Våldsförebyggande arbete internationellt	27
Diskussion och förslag	28
Stort behov och efterfrågan	28
Internationell forskning och erfarenhet	28
Ett arbete under utveckling	31
Förslag	32
En nationell aktör eller Våldspreventivt centrum	32
Fortsatt kunskaps- och utbildningsuppdrag	33
Referenser	35
Bilagor	36

Sammanfattning

Inom ramen för regeringsuppdraget om jämställdhet, maskulinitet och våld (Utbildningsdepartementet 2011) har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor genomfört cirka 100 konferenser, föreläsningar och utbildningsinsatser och genom dem nått över 3 400 personer inom offentlig och ideell sektor under åren 2013 och 2014. Utbildningsinsatserna har genomförts i samverkan med ideella aktörer, kommuner, länsstyrelser och landsting samt andra myndigheter. De utbildningsinsatser som utvärderats har generellt sett fått ett mycket gott betyg.

Myndigheten har också tagit fram sju publikationer inom området. Uppdragets huvudrapport *Unga och våld* beskriver ungas utsatthet för och användande av våld och tittar på sambandet mellan attityder och värderingar kring jämställdhet och benägenheten att utöva våld. En sammanfattning av huvudrapporten har tagits fram för att göra resultaten lättillgängliga och öka spridningen av kunskapen. Fyra av publikationerna fördjupar sig i olika ämnen (maskulinitetsteorier, förebyggande arbete i Sverige respektive utomlands, och gruppens betydelse för våldsutövande) och en publikation, *Inget att vänta på*, är en handbok för våldsförebyggande arbete med ett genusperspektiv. Den ska skapa förståelse för och möjliggöra utveckling av en kunskapsbaserad våldsförebyggande praktik med genusperspektiv för barn och unga i Sverige. Den har dock finansierats av regeringsuppdraget till myndigheten som handlar om att genomföra en jämställdhetsatsning riktad till pojkar och unga män i syfte att förebygga våld och sexistiskt beteende (Utbildningsdepartementet 2014). Myndigheten har arbetat med de två regeringsuppdragen parallellt och nära sammankopplat och vi har därför valt att lyfta handboken även i denna slutrapport.

Inom projektet har vi haft ett nära samarbete med Män för jämställdhet (MFJ) och Unizon, tidigare Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund. Samarbetet har bland annat resulterat i gemensamma konferenser, möten med internationella föreläsare och forskare och diskussioner om framtida samverkan. Vi har även samverkat med kommuner, länsstyrelser, landsting samt andra myndigheter.

Tillsammans med representanter från MFJ och Unizon, Rikspolisstyrelsen, Skolverket, Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och landsting och Botkyrka kommun genomförde vi under våren 2014 en studieresa till Sioux City i USA för att närmare studera hur ett våldsförebyggande arbete på flera nivåer i samhället kan se ut. Resan gav inspiration, skapade nätverk och möjligheter till samverkan och påvisade hur ett framgångsrikt långsiktigt våldsförebyggande arbete kan byggas upp.

Vi har inom projektet nått en stor målgrupp och vi har märkt av en omfattande efterfrågan på utbildningar, kunskap, metoder och material på området bland personer som möter unga i sitt arbete eller via sitt ideella engagemang. Det finns ett behov och en önskan om att lära sig mer om våldsförebyggande arbete med ett genusperspektiv på en universell nivå.

Myndigheten har under projektets tid sett att det våldsförebyggande arbetet med ett genusperspektiv i Sverige är ett arbete under utveckling. Det är ett område som allt fler kommuner och myndigheter intresserar sig för och det finns ett behov av att fortsätta driva dessa frågor framöver. Det behov som vi identifierat rör såväl mer kunskap om ungas våldsutsatthet och våldsanvändande, som mer kunskap om våldsförebyggande metoder med ett genusperspektiv samt behov av en nationell aktör som kan samla och leda arbetet framåt. Det finns mycket kvar att göra för att utveckla det våldspreventiva arbetet och vi lämnar därför följande förslag att:

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor får ...

... i uppdrag att verka som en nationell aktör för våldsprevention och att i samverkan med civilsamhällets organisationer (Män för jämställdhet och Unizon) driva ett Våldspreventivt centrum.

... ett fortsatt uppdrag att ta fram och sprida kunskap om ungas utsatthet för och användande av våld, samt om universellt våldspreventiva metoder med ett genusperspektiv.

... ett fortsatt uppdrag att stötta kommuner som vill utveckla sitt våldsförebyggande arbete.

Inledning

Från forskning och erfarenhet vet vi idag att våldets konsekvenser i form av mänskligt lidande och samhällskostnader är gigantiska. Våldet drabbar oss alla även om det inte riktas direkt emot oss själva. Ett systematiskt och kunskapsbaserat arbete för att förebygga våld är inte längre en valmöjlighet, det är en nödvändighet. Kunskapen och viljan finns och vi upptäcker det när vi börjar prata med varandra över professionsgränserna.

Att jobba våldsförebyggande kräver samarbete och att flera olika perspektiv och kunskapstraditioner länkas samman till en helhet med en gemensam vision om att våldet ska upphöra. Denna vision kunde Män för Jämställdhet, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor och Unizon förenas i när vi inledde vårt samarbete med att utveckla det våldsförebyggande arbetet i Sverige. Samarbetet är unikt i sitt slag. Det har pågått under längre tid och bygger på respekt för varandras unika plats i samhällsapparaten. Under arbetet med detta uppdrag har kunskap om metoder och praktik kommit oss till del. Det har varit stor efterfrågan på den kunskap som finns internationellt om unga mäns våld och som har en tydlig koppling till normer för hur en man förväntas vara. Män och killar utövar våld i betydligt större utsträckning än kvinnor och tjejer. Detta kan vara svårt att prata om eftersom de allra flesta män och killar ju inte utövar våld. Och våld skrämmer. Det skrämmer dem som utsätts och dem som ser på, men också de som utövar våld är rädda och skäms. Att killar fostras in i våldsamma beteenden och att samhället ursäktar eller till och med understödjer detta är ett svek mot både vuxna och unga. För att hitta inspiration och kraft fick vi söka oss till andra länder som har kommit längre än vad vi har.

Det finns inga enkla svar på hur våld uppstår eller varför individer väljer att använda våld i olika situationer. Vår problemformulering tar hänsyn till att människor påverkas av individuella förutsättningar, av relationer till andra människor, av sin närmiljö och av samhället i stort. För att ta nästa steg i vår gemensamma strävan mot ett samhälle fritt från våld behöver vi vara fler som bidrar. Det kommer att krävas modiga, uthålliga ledare som vågar pröva nya vägar och medarbetare i staten, ute i kommunerna och i ideella organisationer som är nyfikna på nya perspektiv. Akuta insatser när våldet redan är ett faktum har längre prioriterats. Men dessa ledare och medarbetare har möjlighet att göra annorlunda. Det är hög tid att göra det våldsförebyggande arbetet minst lika viktigt och självklart som det akuta stödarbetet med offren för våld är idag. MUCF har tillsammans med Män för jämställdhet och Unizon påbörjat detta arbete. Nu återstår konkret arbete i kommuner, landsting och civila samhällen utifrån den kunskap som finns idag. I det arbetet behövs det stöd från en nationell aktör.

Utbildningsinsatser

Inom ramen för uppdraget har vi genomfört en mängd utbildningsinsatser. Sammanlagt har vi nått över 3 000 personer genom våra över 90 utbildnings- och konferensdagar. Vi har utöver dessa även medverkat som föreläsare och haft seminarier inom andra organisationers arrangemang.

Utbildningar och konferenser 2013–2014

Tabellen nedan sammanfattar våra egna arrangemang under 2013 och 2014.

År	Typ av arrangemang och samarbetspart	Ort	Totalt antal deltagare	Totalt antal utbildningsdagar	Målgrupp
2013					
2013	Nationella utbildningen, Linköpings universitet	Helsingborg, Stockholm (2 kurser) och Göteborg	140	3x3 dagar på varje ort	Offentligt anställda eller ideella inom skolan, Socialtjänsten och fritidsområdet
2013	Endagskonferens, Länsstyrelsen Dalarna	Borlänge	35	1 dag	Offentligt anställda eller ideella inom skolan, socialtjänsten och fritidsområdet
2013	Endagskonferens, Länsstyrelsen Kalmar län	Oskarshamn	91	1 dag	Offentligt anställda eller ideella som möter unga.
2013	Endagskonferens, Länsstyrelsen i Västmanlands län	Västerås	211	1 dag	Yrkesverksamma och idéburna organisationer i Västmanland som kommer i kontakt med unga.
2013	Endagskonferens, Barnahus och Länsstyrelsen i Örebro län	Örebro	78	1 dag	Yrkesverksamma och idéburna organisationer i Örebro län som kommer i kontakt med unga som utsatts för sexuella övergrepp.
2013	Endagskonferens, Drog- och brottsförebyggande verksamheterna i Roslagen	Vallentuna	119	1 dag	Offentligt anställda eller ideella som möter unga.
2013	Endagskonferens, Länsstyrelsen Västra Götaland	Göteborg	91	1 dag	Personer som i sin yrkesroll kommer i kontakt med unga samt idéburna sektorn.
2013	Endagskonferens, Länsstyrelsen i Södermanlands län	Eskilstuna	96	1 dag	Alla som möter barn och ungdomar i sin yrkesutövning eller genom engagemang i andra organisationer.
2013	<i>Stoppa unga mäns våld – en ledarskapsfråga</i> , Män för jämställdhet och SKR	Stockholm	150	2 dagar	Beslutsfattare eller strategiskt ansvariga med mandat att påverka inom sitt verksamhetsområde.
2013	Endagskonferens, Länsstyrelsen i Blekinge län och Blekinge Barnahus	Karlshamn	142	1 dag	Alla som möter barn, ungdomar och unga män och kvinnor i sitt arbete.
2013	Spetskompetensutbildning om sexuellt våld	Sätra bruk	21	2 dagar	Professionella som antingen möter unga män som utsatts för sexuella övergrepp eller som forskar på området.
2013	<i>När motivet är hat</i> , RFSL.	Stockholm	504	1 dag	Personer inom socialtjänst, skola, fritid, Polisen, sjukvård, stödjande verksamheter på nätet, våldsprevention, ideell organisation och hbtq-aktivist.

2014					
2014	Nationella utbildningen, Linköpings universitet	Helsingborg, Stockholm och Göteborg	105	3x3 dagar på varje ort	Offentligt anställda eller ideella inom skolan, Socialtjänsten och fritidsområdet
2014	Skräddarsydd utbildning, Umeå kommun	Umeå	36	2x2 dagar	Personer från verksamheter som möter unga t.ex. inom skolan, socialtjänsten, fritid, kultur.
2014	<i>Five days of violence prevention</i> , Män för jämställdhet och SKR	Stockholm	Ca 240	5 dagar	Olika målgrupper olika dagar, till exempel yrkesverksamma som möter unga, experter och politiker.
2014	Två dagars konferens <i>Hållbara investeringar</i> , MFJ, SKL och Unizon	Stockholm	254	2 dagar	Personer som arbetar inom socialtjänst, fritid, skola, ideella, beslutsfattare
2014	Endagskonferens om maskulinitet och hedersvåld, Kriminalvården	Stockholm	142	1 dag	Personal inom kriminalvården.
2014	Endagskonferens om hatbrott, Länsstyrelsen Västra Götaland	Göteborg	125	1 dag	Personer som arbetar inom socialtjänst, skola, fritid, polisen, hälso- och sjukvård, stödjande verksamhet på nätet, våldsprevention samt idéburen sektor.
2014	Endagskonferens om maskulinitet och skolprestationer, Länsstyrelsen Västernorrland	Härnösand	66	1 dag	Rektorer, förvaltningschefer, skolpolitiker, socialtjänstpersonal, poliser samt andra som arbetar med jämställdhet i skolan.
2014	Endagskonferens om platsens betydelse för maskulinitetsyttringar, Länsstyrelsen Norrbotten	Luleå	23	1 dag	Yrkesverksamma och ideella organisationer som kommer i kontakt med unga.
2014	Endagskonferens, Länsstyrelsen Gotlands län	Visby	30	1 dag	Personer som möter ungdomar i din roll som: fritidsledare, skolpersonal, politiker eller tjänstemän, ledare eller aktiv inom idrottsrörelsen.
2014	Endagskonferens, Länsstyrelsen i Gävleborgs län och Stikkan Kriscentrum för män	Gävle	67	1 dag	Yrkesverksamma och idéburna organisationer som kommer i kontakt med unga.
2014	Endagskonferens, Länsstyrelsen Hallands län	Halmstad	94	1 dag	Politiker, personer som arbetar inom skolan, kommunal och statlig förvaltning samt till personer verksamma inom den ideella sektorn.
2014	Endagskonferens, De ungas akademi	Helsingfors	46	1 dag	Yrkesverksamma och ideella som möter unga, samt studenter.
2014	Endagskonferens, Länsstyrelsen Skåne	Malmö	264	1 dag	Personer som möter ungdomar i sitt yrke eller som aktiv i föreningslivet.
2014	Endagskonferens, Spånga-Tensta stadsdelaförvaltning	Stockholm	78	1 dag	Yrkesverksamma och ideella inom stadsdelarna som möter unga.
2014	Endagskonferens, Kvinnofridsteamet Tierps kommun	Tierp	150	1 dag	Socialtjänsten i Tierps och Älvkarleby kommun.
Totalt antal			Ca 3 400	98 dagar	

Kommentar: I tabellen finns inte de enskilda föreläsningarna där vi blivit inbjudna som föreläsare medräknade.

Egna arrangemang

Nationella utbildningarna 2013 och 2014

Inom ramen för det regeringsuppdrag som Ungdomsstyrelsen fick 2007 om att anordna utbildningsinsatser för att förebygga mäns våld mot unga kvinnor (Integration- och jämställdhetsdepartementet 2007) utvecklade myndigheten ett kursupplägg i samverkan med Uppsala universitet som omfattande 7,5 högskolepoäng på 3x3 dagar under ett år. Detta upplägg har sedan använts inom ett flertal av myndighetens regeringsuppdrag, till exempel uppdraget om att förebygga att unga blir gifta mot sin vilja och uppdraget Unga, sex och internet. Samtliga utbildningar har arrangerats tillsammans med en högskola eller ett universitet. Konsulter med kunskap inom det aktuella fältet har varit processledare. Utbildningarna har av oss kommit att kallas nationella utbildningar, eftersom de varit öppna att söka för alla i landet.

De nationella utbildningarna har utgjort en medveten kvalitativ satsning där ambitionen varit att frågeområdet utvecklas genom att nyckelpersoner inom såväl offentlig sektor som inom civila samhället ges möjlighet att ordentligt fördjupa sig i ett problemområde.

Utbildningskoncept och upplägg

Vi har inom detta regeringsuppdrag anordnat nationella utbildningar med namnet *Unga, maskulinitet och våld* både 2013 och 2014. Utbildningarna har genomförts i samverkan med Linköpings universitet och kurs- och processletts av Amphi produktion och Män för jämställdhet. Utbildningarna har samlat deltagare från kommuner, myndigheter och ideella verksamheter.

Utbildningens pedagogiska upplägg har byggt på medverkan av sakkunniga föreläsare inom olika tematiska områden. Till varje tematiskt område och respektive föreläsare har sedan kurslitteratur varit knuten. Under utbildningsdagarna har teoretiska pass varvats med bearbetande/processinriktade pass. De teoretiska och bearbetande momenten har sedan utgjort grunden för att deltagarna i en slutuppgift formulerat en strategi för hur det egna våldsförebyggande arbetet på hemmaplan kan utvecklas. Detta moment har varit obligatoriskt. Deltagare som lämnat in en strategiuppgift, kombinerat med fullt deltagande i utbildningen, har tilldelats ett kursintyg.

De som önskat har sedan skrivit en examinationsuppgift med en vetenskaplig analys utifrån kursens föreläsningar och litteratur, i form av en hemtentamen, som skickats in till Linköpings universitet. Vid en godkänd hemtentamen och i övrigt fullt deltagande i kursen ges 7,5 högskolepoäng.

År 2013 gavs fyra utbildningar, två i Stockholm, en i Göteborg och en i Helsingborg. Sammanlagt sökte 213 personer och 140 fick möjlighet att gå kursen. Av de antagna var 60 procent kvinnor, 39 procent män och 1 procent identifierade sig som annat. Av de antagna var det 23 personer som hoppade av under kursens gång och 60 personer (51 procent) av de som fullföljde utbildningen som examinerade högskolepoäng.

År 2014 gavs tre utbildningar, en i Stockholm, en i Göteborg och en i Helsingborg. Av 166 sökande antogs 105 personer. Av de antagna var 58 procent kvinnor, 41 procent män och 1 procent identifierade sig som annat. Det var 10 personer som hoppade av utbildningen under året och i dagsläget vet vi att 37 personer (39 procent) har lämnat in sina examinationsuppgifter.

En uppskattad och efterfrågad utbildning

Vi har haft ett mycket högt söktryck på utbildningarna och fler manliga sökande jämfört med tidigare högskoleutbildningar som vi genomfört i samband med andra regeringsuppdrag. Det har aldrig varit ett uppsatt mål att vi ville ha fler män men det är något vi har kunnat konstatera. Flera deltagare har muntligen uttryckt sig mycket positivt om utbildningarna.

Både år 2013 och 2014 års utbildningar har fått höga betyg i de utvärderingar som myndigheten gjort. Vad gäller helhetsintryck av kursen gav deltagarna vid 2013 års utbildning ett betyg på 4,5 på en femgradig skala och samma betyg vad gäller huruvida kunskapen de fått genom utbildningen är användbar i deras arbete. Det var 95 respektive 96 personer som svarade på frågorna, vilket ger en svarsfrekvens på 81 respektive 82 procent av de som fullföljde kursen.

År 2014 fick kursens helhetsintryck betyg 4,6 och användbarheten ett betyg på 4,4 på den femgradiga skalan. Svarsfrekvensen var 78 procent av de som fullföljde kursen. I utvärderingen har deltagarna bland annat lyft att utbildningen varit välplanerad, att föreläsarna hållit hög standard och att det varit givande med processtid där deltagarna getts möjlighet att utbyta erfarenheter.

Utbildningen har tagit upp ett frågeområde där det efterfrågas mer kunskap, allra helst kunskap och erfarenheter kring förebyggande strategier och metoder. Deltagarna har fått chans till fördjupad kunskap genom möjlighet att bearbeta, och utbyta, erfarenheter med andra som har liknande erfarenheter. Det i sig har haft ett värde och fyllt ett stort behov och också lett till ett nätverkande mellan deltagarna som de tar med sig i fortsatt arbete. Att kurserna samlat deltagare från olika samhällssektorer, från frivilligorganisationer till behandlingsinstitutioner, har uppskattats av deltagarna och bidragit till en fördjupad förståelse för olika yrkesgruppers och instansers roller i det förebyggande arbetet.

Utbildningarna har lett till utveckling och ny kunskap

Samspelet med medverkande föreläsare har både utvecklat kursen och dess innehåll men också det förebyggande fältet. Två föreläsare medverkade 2013 med ett pass kring förebyggande strategier och metoder. Till år två hade de på uppdrag av myndigheten utvecklat innehållet till en metodbok (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014) som då utgjorde kurslitteratur. Ny kunskap växte även fram inom området ”kollektiva våldsuttryck” där myndigheten uppdrog åt en medverkande föreläsare att på extra tid inför sin föreläsning göra en litteratursökning inom området. Föreläsningen kom därmed att innehålla ny sammanställd kunskap inom fältet. Inför andra året fanns även denna föreläsning med som text. På detta sätt har arbetet med kursen även fungerat som drivkraft för att utveckla ny kunskap inom fältet. Det är flera av deltagarna som har bett oss och föreläsarnas om våra presentationer som de i sin tur använt i andra sammanhang. Deltagarna har även hört av sig för att de vill att vi ska komma ut och föreläsa i andra sammanhang. Genom att utbilda nyckelpersoner på den nationella utbildningen hoppades vi att erfarenheterna och kunskaperna om unga och våld skulle spridas till flera aktörer lokalt ute i kommunerna. Vi har även noterat att både kommuner och andra myndigheter refererar till skriften *Unga och våld* (2013:1)

Seminarier på Rikskonferensen 2013 och 2014

Myndigheten anordnar egna rikskonferenser varje år. Vid konferensen 2013 hade vi med två seminarier under temat unga mäns våld. Det ena seminariet hette *Maskulinitet och kollektiva våldsuttryck bland unga killar* och handlade om vad det är för mekanismer som ligger bakom att unga killar utövar våld i grupp. Över 100 personer deltog. Seminariet var ett av de mest uppskattade på konferensen och placerades i det rum där mest deltagare fick plats. Det ställdes många frågor så arrangörerna hann inte låta alla som hade frågor att komma till tals.

Det andra seminariet handlade om killars användning av sexuellt våld och deras utsatthet för övergrepp.

På rikskonferensen 2014 anordnade vi två seminarier. Ett som beskrev det systematiska våldsförebyggande arbetet som äger rum i Sioux City i Iowa och som flera myndigheter, kommunala och ideella aktörer besökte under våren 2014. Det andra seminariet handlade om våld i ungas nära relationer. Unga tjejer utsätts för våld i nära relationer i högre grad än vad vuxna kvinnor gör. Ändå finns det ingen omfattande forskning om våldet i ungas nära relationer. Båda seminarierna var bland de mest uppskattade på hela konferensen och utvärderingarna var mycket positiva. Mer än 150 personer lyssnade på båda seminarierna.

Samarrangemang 2013 och 2014

Samarbete med Länsstyrelserna 2013

Under 2013 gick det ut ett erbjudande från myndigheten till samtliga länsstyrelser och barnahus om att det fanns möjlighet att anordna ett utbildningstillfälle med oss där vi kunde presentera vår rapport samt finansiera ytterligare en föreläsare om länsstyrelsen stod för kostnaderna för lokal och del praktiskt arbete. Sammanlagt hörde nio länsstyrelser och kommuner av sig; Dalarna, Oskarshamn, Jönköping, Västerås, Örebro, Roslagen, Västra Götaland, Luleå och Eskilstuna. Sammanlagt deltog drygt 1 000 personer vid dessa tillfällen. Utbildningarna brukade i princip innehålla tre eller fyra programpunkter varvat med ny forskning och exempel på praktiskt arbete som rör området unga mäns våld och maskulinitet.

Att stoppa unga mäns våld – en ledarskapsfråga 2013

Den 13–14 juni 2013 anordnade MUCF tillsammans med Män för jämställdhet och Sveriges Kvinno- och tjejjourers riksförbund (SKR) en tvådagars konferens om våldsförebyggande arbete med unga män. Syftet med konferensen var att uppmärksamma betydelsen av att långsiktiga våldsförebyggande insatser måste prioriteras i samhället, uppmärksamma olika former av våldsförebyggande insatser, sätta fokus på våldsförebyggande arbete ur ett genusperspektiv riktat till målgruppen killar och unga män samt belysa beslutsfattarens ansvar och möjligheter.

Det kom 162 personer till konferensen och utvärderingarna var positiva. På frågan vad helhetsintrycket hade varit så svarar 64 procent mycket bra. Ingen svarar mindre bra. På frågan om man anser att kunskapen man fått genom konferensen är användbar i ditt arbete så svarar 48 procent mycket användbar och endast 22 procent användbar och ingen svarar att det inte har varit användbart.

Five days of Violence Prevention 2014

Tillsammans med MFJ och Unizon anordnade vi Five days of Violence Prevention under en vecka i maj 2014. Vi bjöd in utländska experter som tillsammans med oss skulle fokusera på unga, maskulinitet och våldsförebyggande arbete.

Syftet med att arrangera seminarier för att diskutera våldsprevention byggde på vetskapen om att det finns erfarenheter från andra länder som vi kan lära oss mycket av. Under hela veckan deltog cirka 240 personer. Dessa individer kom från kommuner, civila samhället och andra myndigheter. Ibland deltog vissa personer på flera av aktiviteterna. Tillsammans ville vi föra en dialog om var vi befinner oss idag globalt och hur vi kan utveckla det våldspreventiva arbetet samt hur vi kan stärka samarbetet mellan oss aktörer i världen som arbetar med att utforska metoder för det våldspreventiva arbetet

Måndagen och tisdagen den 12–13 maj innehöll utbildning för de som arbetar i det direkta mötet med enskilda och grupper som utsatts för våld inom det civila och det offentliga samhället utifrån metoden "Response based practice", som är ett koncept från Canada om hur man möter de våldsutsatta. De här två dagarna vände sig främst till professionella och frivilliga som möter unga som riskerar eller har hamnat i våldssituationer. Linda Coates, professor i psykologi på Okanagan college och Allan Wade, psykolog och professor i socialt arbete på Universitet of Victoria, Vancouver i Canada höll i de här dagarna. Enligt utvärderingen från de här två dagarna så svarade samtliga 18 personer som svarade på utvärderingsenkäten att de var mycket nöjda. Föreläsarnas särskilda pedagogik och kunskapen om våldsutsatthet landade väl hos deltagarna. Den 14 maj arrangerades ett expertmöte. Utgångspunkten var att samla engagerade och kunniga personer inom det globala våldspreventiva fältet. Det var personer från olika delar av världen som på olika sätt verkar inom fältet mäns våld, maskulinitet och unga. Arbetsdagens syfte var att föra en dialog om var vi står idag globalt, hur vi kan utveckla det våldspreventiva arbetet och hur vi fortsatt kan samarbeta över landsgränserna. Mötet innehöll tre huvudsakliga punkter som diskuterades mellan experterna. Varför är det unga män som står för majoriteten av allt våld? Hur kan vi förebygga unga mäns våld och slutligen vad är det som krävs i framtiden?

Den 15 maj hade vi en konferens där de inbjudna experterna höll egna anföranden. Till denna konferens hade vi bjudit in yrkesverksamma och ideellt aktiva som arbetar med våldsfrågor på olika nivåer i samhället. Sammanlagt deltog 115 personer på den dagen. Även denna dag utgick vi från samma frågeställningar som tidigare: Varför använder unga män våld, hur kan vi förebygga våld och vad behövs i framtiden för att utveckla detta område? På eftermiddagen jobbade vi i workshops. Återigen visade utvärderingarna positiva resultat. På frågan vad helhetsintrycket hade varit svarade 60 procent mycket bra. På frågan "Hur användbar anser du att innehållet i arrangemanget är i ditt arbete?" svarade 96,5 procent att innehållet var användbart eller mycket användbart - de flesta tyckte "mycket användbart" Fredagen den 16 maj fokuserade vi på Mentors in violence prevention program. Experter som Jeffrey O'Brien och Alan Heisterkamp från USA och Graham Goulden höll i dagen. Deltagarna jobbar främst i kommuner runt om i landet inom skola och fritid. Svenska exempel presenterades också under dagen.

Fyradagars kurs för Umeå om våldsprevention 2014

Hur hänger maskulinitet och våld ihop och hur kan våld bland unga förebyggas var en kurs under 2x2 dagar som vi genomförde tillsammans med Umeå kommun under 2014. Umeå kommun hade kartlagt kunskap och erfarenheter vad gäller våld i nära relationer. Under hösten 2014 skulle arbetet med att ta fram en kommungemensam handlingsplan mot våld i nära relationer göras. Utbildningen arrangerades som ett led i att utveckla kunskap i Umeå kommun kring att arbeta våldsförebyggande. Utbildningen vände sig till yrkesverksamma och förtroendevalda som har en operativ, samordnande eller strategisk roll där man möter eller arbetar för unga människor - skola, socialtjänst fritid, kultur eller, samhällsbyggnad.

Utbildningen innehöll kunskap om ungas utsatthet för våld och användandet av våld, våldets funktion och teorier om maskulinitet. Dessutom gav den också kunskap om sexuellt våld, våld mot hbtq-personer, hedersrelaterat våld och våld i nära relationer samt om metoder i förebyggande arbete. Vi lade in mycket processtid där det fanns tillfälle att utbyta erfarenheter med andra, fördjupa sig i exempel på förebyggande insatser och konkret formulera strategier för förebyggande arbete. På denna utbildning använde vi vår handbok om våldsprevention, *Inget att vänta på* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014). Handboken utgår från genusvetenskapliga perspektiv på våld och folkhälsovetenskapliga perspektiv på våldsprevention. Deltagarna var mycket nöjda med utbildningen. På frågan om helhetsintryck gav deltagarna arrangemanget 4,3 på en femgradig skala. Deltagarna tyckte att föreläsningarna om sexuellt våld och om hedersrelaterat våld var särskilt bra. Många var också nöjda med processledaren som man tyckte gjorde bra sammanfattningar och gav en bra inramning och struktur. Det man ansåg var mindre bra var att det inte fanns ordentligt med tid för att bearbeta föreläsningarna och att vissa föreläsningar var lite väl korta. Kursen har bidragit till en ökad kunskap i organisationen, och i större nätverk. Detta kommer att användas i det fortsatta arbetet med handlingsplan, utbildning och ett mer strategiskt arbete, säger Linda Gustafsson som arbetar med det strategiskt förebyggande arbetet kring jämställdhet i kommunen.

Konferens – Hållbara investeringar 2014

Den 20–21 november 2014 samlades 254 politiker, praktiker, kommundienstjänstemän och företrädare för ideella organisationer till en två dagars konferens på Scandic Foresta, Lidingö för att flytta fram Sveriges position i det våldsförebyggande arbetet. Den största gruppen deltagare utgjordes av tjänstemän från landets socialförvaltningar, kultur- och fritidsförvaltningar samt skolförvaltningar. Intresset för konferensen var mycket stort. Anmälningarna strömmade in och vi utökade antalet till det dubbla efter att vi noterat det stora intresset. Konferensen *Hållbara investeringar - förebygg unga mäns våld* arrangerades av MUCF, MFJ, SKL och Unizon. Syftet var att ge verktyg på lokal nivå för att förebygga mäns våld utifrån den kunskap och forskning som finns på området samt inspirera och konkretisera hur praktiker och beslutsfattare kan arbeta förebyggande med utgångspunkt i destruktiva maskulinitetsnormer. Utgångspunkten för konferensen var att sätta fingret på hur vi bygger upp ett hållbart samhälle och påvisa att våldet är ett stort samhälls- och folkhälsoproblem som medför enorma kostnader, såväl ekonomiskt som för samhället i stort när det gäller mänskligt lidande. Konferensen innehöll åtta olika seminarier som alla handlade om hur vi ska arbeta metodiskt för att stoppa våldet bland unga män. Flera internationella gäster föreläste, bland dem Jeni Klugman, direktör på Världsbankens avdelning för frågor kring genus och utveckling. Alan Heisterkamp från Center for Violence prevention medverkade och pratade om metoden Mentors in Violence Programme tillsammans med kollegan Graham Goulden från Skottland. Juliana Carlson från Kansas universitet höll ett seminarium om

vilken roll män kan spela genom att ta avstånd från våldet. Hon redogjorde för en internationell studie där bland annat Sverige ingick. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor hade ett seminarium utifrån den nya handboken *Inget att vänta på* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor 2014). I samband med konferensen delade även SKR ut sin undersökning av kommunernas förebyggande arbete mot mäns våld mot kvinnor, *Bygg bra före*. Undersökningen visar att var femte kommun helt saknar våldsförebyggande arbete. Eftersom utgångspunkten för konferensen var att hitta tillvägagångssätt för praktiker att genomföra förändringar för att minska våldet så hoppades vi att innehållet på seminarierna var så vardagsnära så att det skulle ge inspiration för vidare arbete lokalt.

Medverkan i andras konferenser och mässor 2013 och 2014

Under 2013 deltog vi på ett flertal mässor och konferenser som vände sig till vissa specifika yrkesgrupper. Motivet till att medverka på mässor och konferenser har varit att sprida vårt material i form av utredningar om unga samt handböcker om vilka verktyg som finns för att synliggöra ungas behov. Vi medverkade till exempel på Föreningen för Sveriges ungdomsmottagningars (FSUM) årskonferens, i skolkuratorernas årliga konferens (denna gång i Luleå) under MR-dagarna, Socionomdagarna och i Almedalen.

På MR-dagarna hade vi ett seminarium där vi pratade om unga mäns våld och maskulinitetsnormer. MR-dagarna vänder sig främst till civila samhällets organisationer men även till kommunala tjänstemän. I Almedalen 2013 medverkade myndigheten i ett seminarium som Unizon arrangerade. Seminariet handlade om hur samhället ska förebygga unga mäns våld. Den 5 november 2013 hade vi föreläsning för cirka 200 deltagare på ABF som Föreningen Skyddsvärnet hade anordnat. Målgruppen för dagen var framförallt representanter från ideella organisationer. Den 30 november hade Miljöpartiet ordnat en utbildningsdag om jämställdhet. Vi bjöds in för att föreläsa om unga män, våld och maskulinitet.

Under 2014 medverkade vi på Nordiskt forum – New Action on Women´s Rights, som anordnades i Malmö 12–15 juni av ett antal kvinnoorganisationer. Myndigheten arrangerade ett seminarium där vi presenterade två rapporter; *Unga och våld och Fokus 13 – om unga och jämställdhet*. Vi hade också en monter där vi informerade om vårt arbete. Vi medverkade dessutom i ett seminarium som hette Hot och hjältar – män som problem och lösning i arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Unizon var arrangör. I övrigt avstod vi från medverkan i andra mässor under 2014, eftersom vi ordnade egna konferenser i större utsträckning. Den 24 februari 2014 höll vi en föreläsning för yrkesverksamma och ideella aktörer i Borås kommun. Den 10 april 2014 föreläste vi på en temadag som en enskild konsult ordnat för Stockholms stad. Målgrupp var skolan, polisen och psykiatrin. Rubriken för konferensdagen var ”Akta dig för oss – Angry young men”. Den 17 november i Göteborg och den 19 november i Stockholm deltog vi som föreläsare i ett program som Skolverket hade ordnat. Ämnet var jämställdhet i skolan och programmet vände sig till samtliga skolchefer och rektorer i landet.

Slutligen medverkade vi med en föreläsning på en utbildning som RFSU anordnade i november. Målgruppen var personer som möter unga i sitt arbete, till exempel skolpersonal och socialtjänst. Genom att medverka vid andra organisationers arrangemang har vi fått möjlighet att sprida vår kunskap till målgrupper som vi kanske inte annars hade mött på våra egna arrangemang. Vi har på så sätt ökat kännedomen om myndigheten generellt och vårt arbete kring våldsfrågorna specifikt hos en bredare målgrupp än om vi endast anordnat egna utbildningar och konferenser. Förfrågan

om att medverka på RFSU:s utbildning kom också efter att en anställd på RFSU hört vår föreläsning på FSUM:s konferens tidigare i år.

Under 2014 anordnades enskilda konferenser för att nå ut till de som jobbar med frågor som rör våld. Ibland gjordes det i samarbete med länsstyrelser och kommuner och ibland bjöds vi in som gästföreläsare. Sammantaget samarrangerade eller medverkade vi vid 20 enskilda tillfällen. Platserna eller aktören var följande: Region Skåne, Tierp, Borås, Sörmland, Spånga/Tensta, Malmö, Gävleborg, Västernorrland två gånger, Helsingfors, Luleå, Växjö, Halmstad, Örebro, Göteborg, Karlshamn, Stockholm, Visby samt för ideella föreningar som RFSU och Föreningen för sexuellt utsatta. I genomsnitt deltog över hundra personer vid varje konferenstillfälle. Sammanlagt har vi alltså mött cirka 2 000 unika deltagare från kommuner och den ideella sektorn på dessa konferenser.

Utbildningsdagar med specifika teman 2013–2014

I regeringsuppdraget anges att myndighetens utbildningsinsatser ska sprida kunskap om hur man kan förebygga våld mot flickor och unga kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, samt våld som riktas mot homosexuella, bisexuella ungdomar och unga transpersoner. Kunskap om den särskilda utsatthet som drabbar dessa grupper finns med i vår nationella högskoleutbildning men vi har utöver den anordnat särskilda utbildningstillfällen med specifika teman.

Den 3–4 oktober 2013 genomfördes således en spetskomptensutbildning på Sättra Bruk om unga män, sexuella övergrepp och maskulinitet. Utbildningen var riktad till ett tjugotal professionella som antingen möter unga män som utsatts för sexuella övergrepp eller som forskar på området. Deltagarna diskuterade vilka erfarenheter som finns av att samtala med killar och unga män när det gäller sexuella övergrepp och maskulinitetsnormer samt vilka utmaningar som finns och hur långt man kommit när det gäller forskning på området. Hur kan vi möjliggöra för unga män att berätta om eventuella övergrepp och hur jobbar vi förebyggande och i behandling? Under utbildningen konstaterades även att det behövs forskning kring vilka metoder som fungerar när det gäller bemötande av killar som utsatts för sexuella övergrepp till exempel att den som arbetar med behandling behöver vara öppen, självreflekterande och våga utmana sina egna normer. Vidare kom det fram att det är viktigt med erfarenhetsutbyte mellan behandlare och de som arbetar förebyggande och att de vuxna professionella behöver ha ett inkluderande sätt i mötet med unga. Det saknas verbala rum för att prata om känslor för unga killar så flera medverkande på spetskomptensutbildningen.

Den 6 december 2013 anordnade vi en konferens om hat mot hbtq-personer tillsammans med RFSL. Konferensen hette *När motivet är hat* och hade fokus på hat och våld mot hbtq-personer. Exempel på teman var maskulinitet och våld, näthat, våldsförebyggande arbete, internationella perspektiv och exempel, lagstiftning samt unga som såväl förövare och offer. Syftet var inte främst att prata om hatbrott i en juridisk bemärkelse utan hur homofobi och transfobi kopplat till maskulinitet också är kopplat till våld. Vidare tog konferensen upp våldets kontinuum och den homofobiska jargongen och interaktionen mellan unga män som skapar legitimitet för mer våldsamma hatbrott. Detta är viktigt för att kunna synliggöra och för att kunna arbeta förebyggande. Målgrupp för konferensen var tjänstemän och ideella aktörer som möter unga.

Den 9 oktober 2014 genomförde myndigheten en heldagskonferens i samarbete med Kriminalvården med fokus på forskning om unga män, heder, maskulinitet och våld. Kriminalvården har fått regeringsuppdrag om unga och våldsamma klienter samt ett regeringsuppdrag om jämställdhetsintegrering. Målgruppen var klientnära personal, såsom vårdare, frivårdsinspektörer, programledare, funktionsansvariga och klienthandläggare som arbetar med unga, men även klientnära personal såsom lärare och sjuksköterskor. Vi såg det effektiva i att genomföra en konferens gemensamt då personal som arbetar med unga våldsamma män inom Kriminalvården är en angelägen målgrupp även för oss i vårt uppdrag att förebygga mäns våld. Kriminalvården såg denna konferens som ett av flera fortbildningstillfällen under ett år för att öka kompetensen om mekanismer som finns bakom mäns utövande och utsatthet för våld hos personalen.

Föreläsningar och information till myndigheter

Den 11 april 2013 höll vi en föreläsning om unga män och maskulinitet för myndighetsnätverket som ska förebygga att unga gifts bort mot sin vilja. Samordnare för myndighetsnätverket är Länsstyrelsen i Östergötland. Den 14 maj 2013 föreläste vi för Myndighetsnätverket barn och ungas rättigheter, som samlar generaldirektörer och chefer från ett trettiotal statliga myndigheter. Den 29 maj 2013 föreläste vi för Nationellt centrum för kvinnofrid. En mycket uppskattad föreläsning som föranledde Skolverket att be oss om en föreläsning i ämnet vid ett senare tillfälle. Vi föreläste även på Rikspolisstyrelsens konferens för de kommuner som ingår i Sociala insatsgrupperna i september 2013. Många av de myndigheter och kommuner som hört dessa föreläsningar har goda kunskaper och långa erfarenheter av att arbeta med frågor som rör våld och mäns våld mot kvinnor. MUCF har dock bidragit med nya perspektiv vad gäller universellt våldsförebyggande arbete och kopplingen mellan maskulinitetsnormer och våld som myndigheterna tidigare inte haft någon djupare kännedom. Detta upprepas ofta i möten med andra myndigheter.

Produktioner

Unga och våld – en analys av maskulinitet och förebyggande verksamheter

Under 2011 och 2012 genomförde myndigheten en studie av pojkars och unga mäns attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld. Studien beskrev också pojkars och unga mäns utsatthet för våld och användning av våld. Studien visade bland annat att killar är överrepresenterade både som våldsutövare och som offer för fysisk misshandel. Den visar också att tjejer i större utsträckning är utsatta för sexuellt våld än killar och att det behövs mer kunskap om våld i ungas nära relationer. I studien påvisades också ett samband mellan att instämna i stereotypa påståenden om könsroller och maskulinitet och att ha utövat våld.

I uppdraget ingick även att titta på våldsförebyggande insatser som genomförts i Sverige eller i andra länder. Myndigheten gav organisationen Män för jämställdhet ett uppdrag att kartlägga detta. Resultaten presenterades i rapporten men lades också upp på vår webbplats som två separata pdf-rapporter, *Före han slår* och *Låt 101 blommor blomma*.

Före han slår

I rapporten *Före han slår* beskrivs effektutvärderade, universella, våldspreventiva metoder med ett genusperspektiv. De flesta metoderna kommer från USA, ingen av dem kommer från Sverige. I rapporten presenteras också möjliga framgångsfaktorer i ett våldspreventivt arbete. Bland annat lyfts det så kallade *åskådarperspektivet*, där fokus ligger på att jobba med unga som potentiella åskådare vid våldshändelser och att diskutera hur de kan agera för att hindra och förebygga våld.

Låt 101 blommor blomma

I *Låt 101 blommor blomma* kartläggs det våldsförebyggande arbetet i Sverige. Där framkommer bland annat att mycket av det arbete som skett har varit i form av projekt och att möjligheterna att jobba långsiktigt varit bristfälliga. I princip inga metoder och projekt har heller utvärderats systematiskt och det är därför svårt att säkert uttala sig om vad som ger effekt. Rapportförfattarna menar att universell våldsprevention med ett genusperspektiv fortfarande är ett relativt nytt fält i Sverige och att det är under utveckling.

Unga och våld – en sammanfattning

Det har funnits ett behov av ett material som är mer övergripande och som kort beskriver resultaten från studien *Unga och våld*. Myndigheten beslutade därför att trycka upp en sammanfattning på 30 sidor där även förslagen till det fortsatta arbetet nämns. Sammanfattningen har tryckts i sammanlagt 3000 exemplar under åren 2013-2014. Det gick åt 1 500 exemplar under 2013. Därefter trycktes ytterligare 1 500 exemplar under 2014. I dagsläget har vi cirka hälften av de tryckta exemplen kvar.

Hjältar och monster

I *Hjältar och monster* presenteras samhällsvetenskapliga perspektiv på mäns våld. Här diskuteras bland annat könsrollsteori, patriarkatsteori och hegemonisk maskulinitetsteori. Ambitionen är att genom de olika teorierna förklara orsakerna till mäns våld. Hur beskriver de mäns relation till kvinnor, barn och andra män? Hur relaterar förklaringsmodellerna till klass, etnicitet och ålder? Skriften har tryckts i 1 500 exemplar, upplagan är i stort sett slut.

Grupper, maskulinitet och våld

I arbetet med utbildningarna och i mötet med praktiker identifierade myndigheten en kunskapslucka i kopplingen mellan våld, maskulinitet och grupper. Myndigheten uppdrog därför åt en forskare vid Stockholms universitet att skriva en forskningsöversikt på området. Artikeln publicerades dels i rapporten *Fokus 13 – om unga och jämställdhet* (2013) och som en separat publikation. Den forskning som redovisas i publikationen visar att gruppen ofta är central för unga killars utövande av våld och att mycket av det våld som förekommer i olika sammanhang sker och får betydelse genom att det finns en grupp av åskådare och medaktörer. Våld kan då vara ett sätt att uttrycka maskulinitet i grupp, men det finns även goda exempel på hur gruppens roll kan användas i våldsförebyggande arbete. Det behövs ökat fokus på grupper och maskulinitet i förebyggande arbete och forskning kring våld. Publikationen trycktes i 1 500 exemplar. Det har funnits intresse för denna skrift bland yrkesverksamma som möter unga killar i grupp, exempelvis på Fryshuset, på fritidsgårdar och i olika idrottsföreningar.

Inget att vänta på

Inom ramen för det uppdrag om jämställdhet som myndigheten fick sommaren 2014, som syftar till att stimulera kommuner som vill jobba med våldspreventiva program, har vi tagit fram en handbok, *Inget att vänta på* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014). Eftersom detta regeringsuppdrag och det nya uppdraget om att stötta kommuner arbetat nära tillsammans och på många sätt överlappar varandra, har vi valt att nämna handboken även i denna slutrapport. Handbokens syfte är att skapa förståelse för och möjliggöra utveckling av en kunskapsbaserad våldsförebyggande praktik med genusperspektiv för barn och unga i Sverige. Ambitionen har varit att samla viktig kunskap om våld, genus och prevention på ett och samma ställe. Handboken är framtagen av Män för jämställdhet, Unizon och MUCF. Vi bestämde oss för att göra boken eftersom vi märkt en stor efterfrågan på våra utbildningar om att få kunskap och redskap för hur man ska arbeta med våldsprevention. Den kunskapen fanns inte samlad någonstans innan. Boken skickades till tryck under slutet av 2014 och blev klar i januari 2015.

En konsult som är verksam på företaget Välfärdsanalys och som för närvarande arbetar på uppdrag av utredningen som ska föreslå en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor berättade för oss i samtal på telefon att flera aktörer från andra myndigheter anser att våra rapporter bidrar till en kompetenshöjning på våldsområdet. Konsulten skickade följande citat:

” MUCF:s kunskapsproduktion. De är ju fantastiska på det. De tar fram kunskap och kunskapen når ju ut i praktiken. Hur man paketerar och hur man gör den verksamhetsnära. Man börjar med stora forskningsöversikter, sen lättillgängligt material utifrån det och sen metodstöd. I en förpackning som gör att det känns fräscht. Och jag tänker att de andra myndigheterna skulle behöva gå på kurs där. För när jag föreläser för verksamheter som arbetar med unga så är MUCF:s material jättespritt där. Och det går verkligen inte att säga om XXX. Att direkt i produktionen tänka hela kedjan hur det ska nå ut. Marknadsföring. Vi behöver redan innan ha en idé om hur vi ska marknadsföra materialet så det ska nå ut. För det blir en väldig massa hyllvärmare som produceras på andra ställen.”

Samverkan och nätverk

Målgrupp myndigheter

MUCF har suttit med i Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid. Det har vi gjort så länge myndigheten haft uppdrag som berör frågan om våld bland unga. Femton nationella myndigheter och SKL ingår i nätverket. Under 2013 har nätverket haft fyra sammankomster och under 2014 har vi träffats tre gånger. Syftet med mötena har främst varit att informera varandra, utbyta erfarenheter samt sprida kunskap om vad som händer på respektive myndighet men även att ta upp någon aktuell frågeställning. Ibland har vi bjudit in föreläsare utifrån som kommer med ny kunskap.

Myndigheterna som ingår i samverkan genomförde en konferens tillsammans den 21–22 november 2013 på Clarion Hotell i Stockholm. Syftet med konferensen var att stimulera och stärka arbetet för kvinnofrid inom de olika myndigheterna. Men även att sprida den kunskap och de erfarenheter som finns och blicka framåt. Konferensen varvade föreläsningar i plenum med valbara seminarier: Före våldet, i våldet och ur våldet. Konferensen vände sig till ykesverksamma som möter våldsutsatta barn och unga eller som utövar våld samt till forskare och politiker. Professor Rashida Manjoo, FN:s särskilda rapportör kring våld mot kvinnor var på plats. Hon framhöll staternas ansvar för att utreda och förebygga våld mot kvinnor. Totalt fanns det tjugofyra olika seminarier att välja på och MUCF höll ett seminarium om vår analys av maskulinitet, förekomst av våld och exempel på förebyggande metoder.

Torsdagen den 11 december 2014 fick personal från de olika myndigheterna som inte kunnat medverka på den stora konferensen möjlighet att delta i en uppföljningsdag där utvalda seminarier från konferensen presenterades. Tre medarbetare från MUCF deltog på denna interna konferens.

MUCF har även suttit med i myndighetsnätverket inom uppdraget att förhindra att unga blir gifta mot sin vilja samt motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Syftet med nätverket är att skapa förutsättningar för att myndighetsinsatser ska få större genomslag och bidra till en långsiktig förändring, detta för att förebygga och förhindra att unga blir gifta mot sin vilja eller utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Nätverket har träffats fem gånger under åren 2013 och 2014. Vid varje tillfälle rapporterar myndighetsrepresentanterna om dagsläget kring det hedersrelaterade våldet och sedan diskuteras en dagsaktuell fråga. Under 2013 genomförde nätverket en utbildningsdag om könsstympning som är förbjudet i Sverige sedan 1982 och vars lagstiftning förstärktes 1999. Under 2014 har fokus legat på att få information men även förstå den nya lagstiftningen mot tvångs- och barnäktenskap som trädde i kraft 1 juli 2014. Nätverket enades vid ett av mötena under 2014 att ta fram en gemensam informationsskrift om hedersrelaterat våld och förtryck, riktad till myndigheter inom nätverket. Skriften ska även behandla den nya lagstiftningen.

Målgrupp kommuner och län

MUCF har framför allt samarbetat med landets länsstyrelser så att de med hjälp av oss har kunnat ordna utbildningstillfällen. Det har varit ett framgångsrikt sätt att nå fler kommuner eftersom länsstyrelserna har god kontakt med kommunerna i sina län. Vi har vänt oss till samtliga länsstyrelser vid ett enda tillfälle och därefter har länsstyrelserna hört av sig till oss med jämna mellanrum och efterfrågat utbildning om unga, maskulinitet och våld. Vi har i samarbete med länsstyrelserna utformat program som innehållit både ny forskning och metoder för hur man kan arbeta med våldsprevention.

Unizon (tidigare SKR) har låtit genomföra en undersökning för att ta reda på vilket våldsförebyggande arbete som sker ute i kommunerna, vilken kunskap som finns och vilka samarbetspartners kommunerna använder sig av. Undersökningen visade att var femte kommun helt saknar förebyggande arbete mot mäns våld mot kvinnor och bland unga i nära relationer. Nära sex av tio kommuner, 58 procent, uppger att de har en strategi för det förebyggande arbetet mot mäns våld mot kvinnor i nära relationer. Vid en närmare granskning framgick det dock att 9,6 procent av dessa kommuner uppger att ”inget förebyggande arbetet bedrivs”. Drygt var tredje kommun, 37 procent, uppger att en strategi saknas. Resultatet visar att det finns en plan för det förebyggande arbetet, men huruvida den följs i praktiken verkar variera. Endast ett handfull kommuner arbetar på det sättet som WHO, Världsbanken och FN menar är effektivt, nämligen utifrån ett makt- och genusperspektiv. Chefer och ansvariga på landets socialförvaltningar vill göra mer för att förebygga mäns våld men hindras av bristande resurser och frågans låga prioritet.

På frågan om vad som skulle kunna hjälpa kommunerna att utveckla det förebyggande arbetet så nämner de flesta antingen mer resurser eller att frågan prioriteras högre inom kommunen.

Undersökning visar att det behövs satsning på våldsprevention utifrån en kunskap om genus. I kommunernas mer detaljerade svar framkommer att få beskriver sina insatser på ett sätt som tyder på att de har ett genusperspektiv.

Det finns ett positivt undantag gällande metoder. En kommun nämner preventionsprogrammet Mentors in Violence (MVP) och intressant i sammanhanget är det är den enda kommun som har angett Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) som viktigaste samverkanspartner. Det är tack vare uppdraget myndigheten fick sommaren 2014 (uppdrag om jämställdhet från Utbildningsdepartementet, 2014) om att stimulera kommuner att arbeta våldspreventivt för att ändra killars sexistiska beteende som MUCF har blivit en aktör att använda som kunskapskälla i denna fråga. Varken länsstyrelser eller andra myndigheter har haft uppdrag som handlar om att motivera kommuner att arbeta förebyggande mot våld. Samtliga uppdrag som regeringen satsat på under de två senaste mandatperioderna har främst handlat om att bistå med kunskap om mäns våld. Det har också främst handlat om selektiv prevention, alltså insatser riktade till personer med ökad risk att utsättas för eller utsätta andra för våld. Eller indikerad prevention som innebär insatser riktade till personer som redan har utsatts för eller utsatt andra för våld. Få regeringsuppdrag har handlat om universell prevention, alltså breda insatser i ett tidigt skede riktade till allmänheten.

I slutet av 2014 gjordes intervjuer med fem kommuner (Botkyrka, Ronneby, Borås, Sollentuna, Gävle) avseende utgångsläge, förutsättningar och planer för att starta pilotverksamhet i syfte att förebygga våld och sexistiskt beteende utifrån något eller några av de preventionsprogram med genusansats som visat goda resultat internationellt. Av intervjuerna framgår att det i dessa fem kommuner saknas ett sammanhållet, systematiskt och medvetet tidigt våldsförebyggande arbete som når många unga. De tidiga våldsförebyggande insatser som förekommer är oftast punktinsatser som når ett litet antal individer.

Det saknas ofta lednings-, organisations- och kompetensstöd för att möjliggöra ett hållbart, långsiktigt och kunskapsdrivet arbete som involverar flera, som kan utvecklas över tid och kontinuerligt utvärderas och förbättras. Kommunerna anger tydligt ett fortsatt behov av stöd med kunskap, kompetens och riktlinjer för hur ett kunskapsbaserat och systematiskt våldspreventivt arbete med genusansats ska utvecklas och bedrivas i närsamhället.

Civila samhället

Den ideella sektorn har varit ledande i att föra upp frågor om könsrelaterat våld på både samhälls- och forskningsagendan och i att utveckla nya praktiker i civilsamhället. Framförallt har kvinno- och tjejjoursrörelsen tagit en ledande roll. Frågan om våld och jämställdhet i förhållande till civilsamhället kan angräpas från olika håll. En ingång är olika aktörers organisering mot våld.

Män för jämställdhet ser på vårt samarbete på följande sätt.

Vår målsättning att utveckla samt fördjupa kunskap och praktik inom det våldspreventiva kompetensområdet i Sverige har på många sätt underlättats och gjorts möjlig genom, ett med åren alltmer strukturerat, samarbete med MUCF och Unizon. Att stödja varandra genom en ömsesidig kunskapsutvecklingsprocess, gör att varje organisations specifika kompetens och erfarenheter stärks, utvecklas och inspireras. Dessutom kopplas varje organisations samlade nationella och internationella nätverk samman och skapar ett mervärde som gör det mer sannolikt att en reell förändring av synen på våldsprevention som en nödvändig politisk prioritet kan bli möjlig att uppnå.

(Peter Söderström, utvecklingsledare på Män för jämställdhet)

Unizon ser på vårt samarbete på följande sätt:

Att arbeta våldsförebyggande kräver samarbete och att flera olika perspektiv och kunskapstraditioner länkas samman. När Unizon (före detta SKR), Män för Jämställdhet och MUCF förenades i en gemensam vision om att våldet skall upphöra och när vi inledde vårt samarbete med att utveckla det våldsförebyggande arbetet i Sverige så skedde just detta. Jourernas mångåriga kunskap om våldsutsatta kvinnor och barn, kunskapen om hur män ska involveras i arbetet och vikten av att en myndighet stöttar kommuner och civilsamhället i metod- och kunskapsutveckling bildade en helhet. Nu krävs ytterligare resurser för att implementera arbetet på bred front och inte tappa engagemanget för det långsiktiga arbete som krävs av flera aktörer Vårt samarbete har satt vetenskapen om att våld går att förebygga på kartan och tillsammans med intresserade kommuner så bildar vi ett exempel på den socio-ekologiska modellen där både individuella och strukturella perspektiv får plats."

(Olga Persson, generalsekreterare på Unizon)

Gemensam debattartikel

I samband med konferensen i juni 2013 skrev Unizon, Män för jämställdhet och MUCF en debattartikel som publicerades i Göteborgs-Posten. Där framhöll vi att unga mäns våld är en ledarskapsfråga och skrev att alla förlorar på seglivade föreställningar om mansideal som resulterar i våld, förtryck och förhindrar sökande av hjälp. Vi föreslår i debattartikeln att ledare som arbetar med unga och barn systematiskt bör ifrågasätta könsstereotypa ideal. Att privat, offentlig och idéburen verksamhet upprättar program om våldsförebyggande tillvägagångssätt samt att det införs obligatorisk ledarskapsutbildning för de som dagligen arbetar med unga och barn till exempel inom skola, idrott, kultur och fritidsverksamhet med fokus på att medvetandegöra och motverka destruktiva och begränsade föreställningar om kön.

Påverkan och mediauppmärksamhet

I samtal med deltagare på våra utbildningar och konferenser har det framkommit att många av dem har tagit med sig ny kunskap och nya perspektiv från våra arrangemang. Det har bland annat handlat om nya perspektiv på våldsprevention och maskulinitetsnormers kopplingar till våldsutövande. Vårt arbete tycks dock inte enbart ha påverkat de som deltagit som åhörare utan i flera fall även de som deltagit som föreläsare. Vi har till exempel sett att de föreläsare som medverkat på vår nationella utbildning både 2013 och 2014 utvecklat sina föreläsningar från det första året till det andra och tagit in ny forskning och nya perspektiv. Flera föreläsare har berättat för oss i efterhand att de genom egen sökning efter forskarreferenser och efter att ha läst sig in på maskulinitetsforskning också blivit bättre och mer nyfikna på området.

Vi upplever också att vi spridit perspektiv om maskulinitetsnormers koppling till våldsutövande bland andra myndigheter i de möten och de samråd vi haft med dem inom ramen för uppdraget (se avsnittet om Målgrupp myndigheter ovan).

Vi har låtit Retriever göra en sammanställning över hur mycket våra frågor har uppmärksammats av medierna från och med 1 januari 2013 till och med den 31 januari 2015. Publiciteten kring rapporten Unga och våld fick en tydlig topp, både avseende räckvidd och antal omnämmanden i februari 2013. Bland annat publicerades ett stort antal notiser som utgår från TT (Tidningarnas Telegrambyrå). Fokus ligger här på att män 15–29 år utgör 46 procent av dem som misstänks för misshandelsbrott och att 3,4 procent av kvinnorna uppger att de utsatts för sexualbrott och att risken för att ha utövats en våldsamt eller kränkande handling stiger med 3,2 procent för killar som instämmer i stereotypa påståenden om maskulinitet och feminitet. Nyheten spreds både i rikstäckande medier och i lokalpress över hela landet. Under perioden uppmärksammas flera rapporter från MUCF där temat unga och våld lyfts fram. Bland annat berörs ämnen som hedersrelaterat våld, nätterkasserier och HBTQ-frågor inom sport. I Västra Götalands län och Skåne län förekommer flest omnämmanden.

Internationell utblick

Studiebesöket i Sioux City 2014

MUCF vet av erfarenhet att informations-spridning till andra myndigheter är svår, på grund av bristande resurser och av tidsskäl. Informations-spridning hade ägt rum vid enstaka tillfällen men vi ansåg att det inte var tillräckligt. Därför ordnade MUCF en studieresa till Sioux City i Iowa, USA, med berörda aktörer från andra myndigheter och organisationer som arbetar med att förebygga våld och som har unga som målgrupp. Detta för att vi gemensamt skulle få uppleva hur ett beprövat våldspreventivt arbete kan gå till och få möjlighet att samordna oss kring metoder för prevention.

Syftet var att besöka Waitt Institutes Socio-Ecological Framework, en modell av Sioux City Project systematiska förhållningssätt för att förebygga våld och mobbning. Vi ville skapa möjligheter för yrkesverksamma på strategiska positioner inom det offentliga och ideella i Sverige att tillsammans och ur olika erfarenhets- och professionella perspektiv lära sig mer om den strategi för våldsförebyggande insatser som under en längre tid byggts upp i Sioux city. Syftet var även att mötas, lyssna på varandra och ha en dialog om möjliga metoder och tillvägagångssätt för fortsatt samverkan. Representanter från statliga myndigheter som Socialstyrelsen, Skolverket, Rikspolisstyrelsen, MUCF, Sveriges kommuner och landsting och kommunen Botkyrka samt organisationer som Män för jämställdhet och Unizon deltog i studieresan.

I Sioux City har ett långsiktigt och hållbart sätt att arbeta med våldsprevention utvecklats de senaste 15 åren. Arbetet började i en av stadens skolor, i efterdyningar av den massaker som skedde i Columbine 1999 när två killar som gick sista året på High School, genomförde ett massmord och dödade 12 elever och en lärare samt skadade ytterligare ett tjugotal elever. År 2000 prövades programmet Mentors in Violence Prevention (MVP) på en skola i staden. Mentors in Violence Prevention (MVP) utvecklades 1993 vid North Eastern University i Boston, Massachusetts av Jackson Katz. Det är ett utbildningsprogram för att förebygga genusrelaterat våld och mobbning genom att uppmana alla i omgivningen att på olika sätt lägga sig i för att motverka våld i sin vardag. MVP:s övergripande syfte är att bryta mäns tystnad kring frågor om mäns våld mot kvinnor. Utvärderingarna, som både är process- och effektinriktade, visade att programmet förändrade deltagarna i positiv riktning. Studenterna har lärt sig mer om mäns våld, har i mindre utsträckning sexistiska attityder, ser i större utsträckning olika former av våld som felaktiga och har i högre grad tilltro till sin egen förmåga att ingripa och hjälpa till. Den amerikanska motsvarigheten till folkhälsomyndigheten Centers for Disease Control and Prevention har uppmanat till implementering av just åskådarprogram i skolan, så kallade bystander-program.

Data där våldshändelser har registrerats visar att antalet händelser på gymnasiet minskat dramatiskt över ett antal år. Skolornas rykte och klimat har märkbart förbättrats. Nyckeln till förändringen har varit att det är eleverna själva som har engagerat sig och fått skolan att bli något de är stolta över. Arbetet i Sioux City har dokumenterats på många sätt i olika rapporter, en vetenskaplig artikel, kortare filmer som finns på YouTube och två dokumentärfilmer: Bully och Private Violence.

Det var nyttigt för oss i den svenska delegationen att få följa arbetet i Sioux city. De erfarenheter vi fick med oss från resan har vi tagit hem till Sverige och spritt till olika relevanta aktörer. Bland annat har MUCF ordnat särskilda seminarier och utbildningsdagar där vi tagit vara på den kunskap som vi fick med oss från USA. Under sommaren 2014 kom sedermera uppdraget att MUCF ska stimulera kommuner att jobba våldspreventivt mot unga mäns sexistiska beteenden. Vidare har vi förstått betydelsen av att arbetet med att förebygga våld måste ske långsiktigt samt att det krävs en hel kommuns insats för att detta arbete ska leda till att våldet faktiskt minskar på lång sikt.

Internationella konferenser

Myndigheten deltog på en nordisk forskarkonferens i Island 4–6 juni 2014, *Emerging ideas in masculinity research*. Detta var den tredje konferensen som hölls av Nordiska rådet kring ämnet maskulinitet. Huvudtalare på konferensen var Raewyn Connell, australisk professor i sociologi och Michael Kimmel, amerikansk forskare i sociologi. Konferensen syftade till uppmärksamma synen på sexuellt våld, globala maskuliniteter, faderskap och föräldraledighet.

Våldsförebyggande arbete internationellt

Inom det våldsförebyggande arbetet så har Sverige i flera avseenden inte kommit särskilt långt. Få av de metoder som används i Sverige har en genuskomponent med. Enligt WHO:s rapport från 2007 spelar genusperspektiv roll för hälsofrämjande insatser riktade till killar och män. De insatser som har en kritisk ingång till hur maskulinitet eller femininitet konstrueras visade sig vara mer effektiva för att motverka våld än insatser som var genusneutrala. Huruvida ett program tar hänsyn till genus spelar alltså roll för hur den våldspreventiva praktiken kommer att fungera. I rapporten *Före han slår* presenteras ett antal program som anses ha positiv effekt på attityder kring genus och våld. Dessa återfinns också i en rad andra sammanställningar och rapporter, exempelvis WHO:s (2009). Vår lärdom av att läsa rapporter och möta internationella experter är att vi i Sverige måste fortsätta göra detta område till ett kunskapsbaserat fält. Det måste vila på analysen av att våldets omfattning kan förstås som påverkat av genusnormer och ojämställdhet mellan kvinnor och män. Exempelvis är mäns våld mot kvinnor djupt rotat i ojämställdhet och utifrån en historisk patriarkal maktordning. Sexuella övergrepp mot unga är rotad i en idé om framförallt vuxna mäns rätt till kvinnor, barn och ungas kroppar eller killars rätt till jämnåriga tjejers kroppar.

Diskussion och förslag

I detta avslutande kapitel sammanfattar och diskuterar vi några av de erfarenheter som vi dragit utifrån arbetet med regeringsuppdraget. Utifrån dessa erfarenheter lämnar vi också förslag på hur ett våldsförebyggande arbete med ett genusperspektiv skulle kunna utvecklas framöver.

Stort behov och efterfrågan

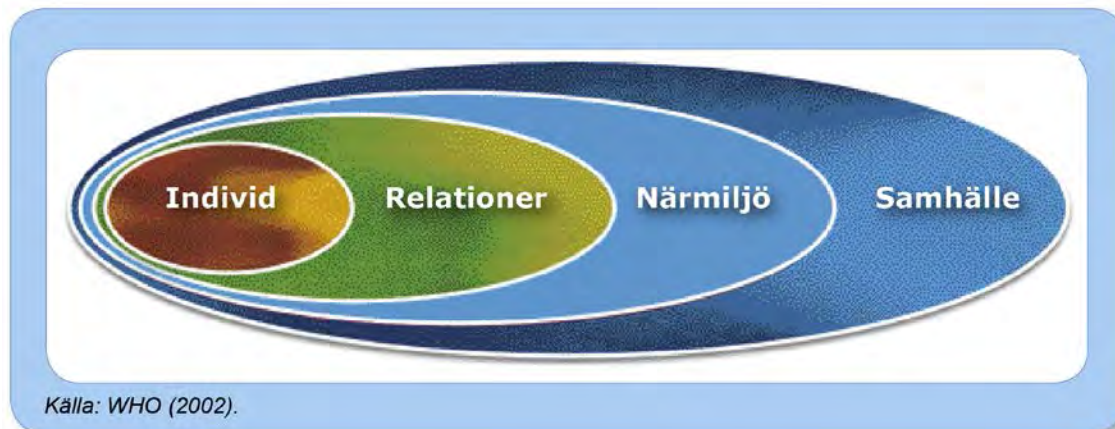
Vi har i och med våra utbildningar och konferenser nått ut till ett stort antal offentligt anställda och ideellt aktiva som möter unga. Våra utbildningar och konferenser har varit välbesökta och fått goda betyg i våra utvärderingar. I jämförelse med tidigare uppdrag som handlat om att förebygga våld tycker vi oss också se att vi nått nya målgrupper. Vi har till exempel i större utsträckning än tidigare lyckats locka män till våra utbildningar. En möjlig anledning till detta kan vara att temat varit just maskulinitet och att förebygga mäns våld generellt, snarare än att förebygga mäns våld mot kvinnor. Vi har också i större utsträckning än tidigare hittat samarbeten med myndigheter som Socialstyrelsen, Statens institutionsstyrelse, Polisen och Kriminalvården, som vi sällan nått tidigare. Vi har också spridit våra publikationer via olika kanaler, som vår webbplats, konferenser och utbildningar.

Trots att vi nått ett stort antal deltagare finns fortfarande ett stort behov bland de vi möter om mer kunskap och mer utbildning. Många av deltagarna på kurser och utbildningar har velat skicka kollegor på kommande aktiviteter. Det gäller såväl tjänstemän som praktiker inom både offentlig och ideell sektor. Behovet gäller såväl teoretisk kunskap som arbetsmetoder. Vi har i kontakt med våra målgrupper mött en stor efterfrågan kring att lära mer om universella våldsförebyggande metoder med ett genusperspektiv samt om hur maskulinitetsnormer och inställningen till jämställdhet kan påverka benägenheten att utöva våld. Bland annat har behovet av en central aktör som kan driva arbetet framåt och fungera som ett kunskapscentrum för våldsförebyggande arbete med ett genusperspektiv kommit upp i kontakt med såväl ideella organisationer som kommuner.

Internationell forskning och erfarenhet

Ett universellt förebyggande arbete med genusperspektiv har lyfts som en framgångsfaktor av flera organisationer och myndigheter runt om i världen. Det visade sig inte minst på det expertseminarium som anordnades i maj under *Five days of violence prevention* där forskare och praktiker från hela världen samlades och delade sina erfarenheter kring våldspreventivt arbete. Att arbeta universellt våldsförebyggande med ett genusperspektiv har vid flera tillfällen lyfts som en framgångsfaktor av Världshälsoorganisationen (WHO).

WHO har också poängterat vikten av att arbeta utifrån den så kallade socioekologiska modellen (Världshälsoorganisationen 2002).

Modellen innebär i korthet att ett våldspreventivt arbete måste ske på samhällets alla nivåer, det vill säga på individ-, relations-, närområdes- och samhällsnivå, och att de olika nivåerna i samhället måste samverka och arbeta mot samma mål. I praktiken kan det innebära att det behövs insatser som riktar sig till individer (individnivå) i kombination med till exempel universella satsningar mot alla unga (närområdesnivå), tillsammans med tydlig lagstiftning (samhällsnivå). För att nå resultat räcker det inte med insatser på endast en nivå.

Individ	Relationer	Närmiljö	Samhälle
<p>Individnivån utgörs av en individs biologiska och psykologiska förutsättningar, personliga historia, socio-ekonomisk status, kön och ålder. Exempelvis är låg utbildningsnivå, en historia om att vara utsatt för våld i unga år, skadlig användning av alkohol och acceptans av våld riskfaktorer för att både bli våldsoffer och våldsutövare.</p>	<p>Relationsnivån handlar om nära relationer till familjemedlemmar, vänner och partner och hur relationer kan skydda eller innebära en risk för våld. En individs nära relationer utgör den väv som möjliggör både människors våldsrelaterade beteenden och erfarenheter, exempelvis vilka ens vänner är och vad de står för eller gör.</p>	<p>Närmiljönivån utgörs av ett närsamhälle, en gemenskap eller ett visst sammanhang där personliga relationer kan formas, till exempel skolor, arbetsplatser eller bostadsområden. Faktorer i dessa sammanhang som ökar risken för att någon blir offer eller förövare, kan exempelvis handla om att ett visst sammanhang reagerar med tystnad eller med handfallenhet inför ett övergrepp.</p>	<p>Samhällsnivån utgörs av vårt samhälle i stort och handlar om sociala och kulturella normer och villkor, till exempel mäns dominans över kvinnor och barn, föräldrars dominans över barn, politiska konflikter, ekonomisk och social ojämlikhet. Till exempel är traditionella genusnormer som stödjer våld riskfaktorer på samhällsnivå.</p>

Källa: WHO (2002).

Studiebesöket i Sioux City visade hur ett våldspreventivt universellt arbete kan se ut i verkligheten. Att arbeta våldspreventivt med ett genusperspektiv utifrån den socioekologiska modellen bör vara användbart även i Sverige.

I december 2014 släppte WHO en studie om våldsprevention där de granskat våldpreventionsarbete i världen, *Global status report on violence prevention 2014* (Världshälsoorganisationen 2014). Länder har själva fått rapportera in om och hur de arbetar med våldsprevention. I den svenska rapporten går det att läsa att Sverige har preventionsprogram mot till exempel sexuellt våld, ungdomsvåld och dating violence. Exakt vilka program detta är framkommer dock inte. Socialstyrelsen hade den samordnade rollen att se till att Sverige kom in med ett gemensamt svar till WHO. Det finns dock inte definierat vad vi i Sverige menar med våldsprevention. Inför arbetet med Sveriges svar ordande Socialstyrelsen en tvådagars konferens där Skolverket, BRÅ, Åklagarmyndigheten, Brottsoffermyndigheten, Länsstyrelserna, Rikspolisstyrelsen, Nationellt centrum för Kvinnofrid och Barnombudsmannen medverkade. MUCF var inbjudet men representanten fick tyvärr förhinder. Socialstyrelsen har försökt tolka frågorna utifrån en svensk kontext och försökt ange vilka program vi använder i Sverige. Eftersom insatser enligt sådana program saknas nämnde man framförallt skolornas arbete med till exempel sexualundervisning.

Även om våld i nära relationer förekommer i alla samhällsgrupper tycks unga kvinnor (18–24 år) vara mer utsatta än äldre kvinnor. I tidigare handlingsplaner nämns unga tjejer som en särskild grupp att ta hänsyn till. Då var insatserna framförallt riktade till de unga tjejer och killar som utsatts för hedersrelaterat våld och där endast kvinnor från ”andra kulturer” ansågs befinna sig i riskzonen. På samma sätt lyfts sällan unga män som våldsutövare i nära relationer fram i handlingsplanerna. När killars våld studeras och diskuteras är det främst våld som sker där både den som utsätter och den som utsätts är killar. Det finns inget etablerat begrepp på svenska för att beskriva våld i ungas relationer. I USA kallas det för ”dating violence” men det är ett begrepp som inte så lätt går att översätta till svenska förhållanden.

Det råder i dagsläget brist på studier om maskulinitet, våld och grupprocesser. Inom forskningen har många uppmärksammat kopplingen mellan maskuliniteter och våld. Mindre uppmärksamhet har dock riktats mot gruppens betydelse för kopplingen mellan våld och maskuliniteter. Detta trots att gruppen tillmäts stor betydelse för både maskulinitetskonstruktioner och brott, inte minst när de gäller studier av svenska förhållandena. Detta står att läsa i skriften *Grupper, maskuliniteter och våld, 2014*

Det tredje området som vi har uppmärksammat är killars utsatthet för sexuella övergrepp. Vi vet idag enligt rapporten *Se mig, unga om sex och internet, Ungdomsstyrelsen 2009*) att det är fler killar än tjejer som säljer sex men vi har alldeles för dålig kunskap för att kunna säga något mer om den gruppen när det gäller deras utsatthet för övergrepp och bemötandet från professionella.

Ett arbete under utveckling

Det finns flera anledningar till att det universella våldspreventiva arbetet med ett genusperspektiv behöver fortsätta utvecklas. Under projektets gång har flera rapporter släppts som visar på behovet av att arbeta våldspreventivt. Till exempel publicerade Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) en prevalensstudie, *Våld och hälsa*, i början av 2014 som visade på kopplingen mellan utsatthet för våld och ohälsa (Nationellt centrum för kvinnofrid 2014).

Att det finns ett behov av att särskilt rikta in sig på unga och killar i det våldsförebyggande arbetet har vi sett i vår egen rapport *Unga och våld* som just visade att unga killar är överrepresenterade både som våldsutövare och våldsutsatta. I den nationella samordnarens betänkande *Våld i nära relationer – en folkhälsofråga*, som presenterar hur ett mer effektivt arbete för att förebygga våld i nära relationer skulle kunna se ut, lyfts dock inte unga som en särskilt viktig grupp att arbeta med. Det förebyggande arbetet som föreslås i betänkandet är också av huvudsaklig selektiv och indikativ karaktär, snarare än universellt (SOU 2014:49).

Bristen på ett universellt våldsförebyggande arbete påvisas också i den undersökning av kommunernas förebyggande arbete som Unizon gjorde under 2014. I undersökningen framkom att var femte kommun helt saknar förebyggande arbete mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Av de svarande kommunerna var det ungefär en tredjedel som ansåg att de genomförde primärpreventiva (tidiga) insatser riktade till allmänheten. De vanligaste åtgärderna var dock sådana som sätts in efter att våldet redan skett. Väldigt få kommuner uppgav att de kopplade sitt förebyggande arbete till jämställdhetsarbete och en genus- och maktanalys. För att det förebyggande arbetet ska förbättras uppger kommunerna att det framförallt krävs mer resurser (Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund 2014).

Utifrån vårt eget arbete och dessa rapporter kan vi se att det finns mycket kvar att göra inom det universella våldsförebyggande arbetet, men vi ser även många positiva tendenser vad gäller områdets framtid. Fler och fler ideella organisationer, kommuner och myndigheter har börjat jobba våldspreventivt med ett genusperspektiv, på en universell nivå. Män för jämställdhet och Unizon är exempel från det civila samhället. Västerås och Borås är exempel på kommuner och Kriminalvården är ett exempel på en myndighet som mer och mer börjat intressera sig för och jobba aktivt med universell prevention. I delbetänkandet av utredningen som ska föreslå en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor skriver man fram att det behövs ökat fokus på förebyggande arbete. Behovet av ett mer utvecklat universellt våldspreventivt arbete har också uppmärksammats i delbetänkandet som utredningen som ska föreslå en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor lämnade i oktober 2014 (SOU 2014:71).

I ett universellt våldspreventivt arbete är skolan en viktig aktör. Skolan har ett tydligt uppdrag både i lag (skollag och diskrimineringslag) och läroplan att både förebygga våld och förtryck och främja mänskliga rättigheter. Det finns dessutom stora problem med våld i skolan. Huvudmännen för skolan har ett tydligt ansvar att omedelbart åtgärda våld och förebygga problemen med förnyade handlingsplaner på årlig bas. Därutöver finns det mest evidens för våldsprevention just i skolan (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014).

Förslag

Arbetet med universell våldsprevention med ett genusperspektiv är under utveckling. Det händer mycket samtidigt som det finns mycket kvar att göra. För att arbetet ska kunna drivas vidare är det viktigt att det lokala arbete som sker via det civila samhället, kommuner med flera kan stötts av nationella statliga aktörer. Det finns ett behov av mer kunskap om ungas våldsutsatthet och våldsutövande och om verksamma preventionsmetoder. Myndigheten har i och med arbetet med detta regeringsuppdrag byggt upp bra samarbeten och kontakter med andra myndigheter, länsstyrelser, kommuner och ideella organisationer. Förutsättningarna för ett fortsatt arbete inom området är därmed goda. Vi föreslår därför följande insatser för vidare utveckling av det våldspreventiva arbetet.

En nationell aktör eller Våldspreventivt centrum

Vi föreslår att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor får i uppdrag att verka som en nationell aktör för våldsprevention och att i samverkan med organisationerna Män för jämställdhet och Unizon driva ett Våldspreventivt centrum.

För att allt det arbete som pågår just nu inom fältet inte ska stanna av behövs pådrivande faktorer som möjliggör ett fortsatt arbete. En sådan pådrivande faktor vore en nationell aktör som kan samordna och verka för utveckling inom området. Myndigheten har vid flera tillfällen under projektets gång mött en efterfrågan från kommuner, myndigheter och organisationer av en nationell aktör som kan få i uppdrag att driva på det våldspreventiva arbetet långsiktigt. Det våldspreventiva arbete som hittills bedrivits i Sverige har oftast varit i projektform, vilket har försvårat långsiktigt arbete och möjlighet att utvärdera resultat (Ungdomsstyrelsen 2013c). Det vore därför önskvärt om någon aktör kunde få ett mer långsiktigt uppdrag inom området.

Myndigheten har i samverkan med Män för jämställdhet (MFJ) och Unizon fört diskussioner om att driva ett långsiktigt arbete när det gäller det universella våldspreventiva arbetet med en genusansats genom att inrätta ett våldspreventivt center. Män för jämställdhet har redan påbörjat detta men ser gärna att vi driver detta center gemensamt tillsammans med Unizon. Våra tre organisationer har ett unikt samarbete då vi har genomfört flera konferenser och utbildningar gemensamt samt producerat rapporter ihop. Det är ett tätt och värdefullt samarbete kring frågan om unga, våld och maskulinitet. De ideella aktörerna har nytta av en myndighet då vi sitter på resurser och förtroendekapital hos strategiska aktörer. En myndighet kan verka långsiktigt.

Ett våldspreventivt center utvecklar och sprider breda våldsförebyggande insatser med genusperspektiv för unga 12–25 år. Utgångspunkterna är att våld går att förebygga, att det ska ske tidigt i livet, att traditionella genusnormer är en riskfaktor för våld och att insatserna därför behöver vara genusmedvetna och att våldsförebyggande insatser ska ha visat sig fungera i forskning samt i utvärderingar. Detta arbete ska ske i samverkan mellan relevanta aktörer, att parallella insatser på flera systematiska nivåer i en så kallad ekologisk modell behövs för att insatserna ska få genomslag. I slutändan ska det leda till att kostnaderna blir mindre i lidande. Det våldspreventiva centret bör vara en permanent verksamhet. Det ska vara en kunskapsbas som beskriver utvärderade metoder och beprövad erfarenhet samt stimulerar till forskning. Centret ska erbjuda utbildningar, föreläsningar, workshops och handledning.

Fortsatt kunskaps- och utbildningsuppdrag

Vi förslår att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor får ett fortsatt uppdrag att ta fram och sprida kunskap om ungas utsatthet för och användande av våld, samt om universellt våldspreventiva metoder med ett genusperspektiv till dess att vi får verka som ett nationellt center för våldsprevention.

Myndigheten har inom ramen för detta uppdrag tagit fram och spridit kunskap genom publikationer, utbildningar och konferenser. Det finns dock fortfarande områden där mer kunskap behövs. Det finns till exempel fortfarande alltför lite forskning kring våld i ungas nära relationer, trots att statistik från Brottsförebyggande rådet visar att unga kvinnor är de som i störst utsträckning utsätts för denna typ av våld (Brottsförebyggande rådet 2009). Regeringens tidigare *handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer* (skr. 2007/08:39) beskriver kvinnor mellan 16 och 24 år som en extra utsatt grupp för sexuellt och fysiskt våld. Motsvarande åldersgrupp är också överrepresenterad bland de manliga förövarna.

Ett annat område där det behövs mer forskning är kring kollektivt våld och kopplingen till maskulinitetsnormer. Myndigheten har låtit ta fram en forskningsöversikt på området *Grupper, maskulinitet och våld* (Ungdomsstyrelsen 2014), men den bygger framförallt på internationella studier och studier gjorda i Sverige saknas fortfarande.

Vad gäller våra konferenser och utbildningsinsatser har vi vid flera tillfällen haft fler sökande än vi kunnat ta emot och det finns en efterfrågan på mer kunskap och utbildning i ämnet både bland ideellt aktiva och offentligt anställda. Ett fortsatt uppdrag för myndigheten, eller annan lämplig aktör, borde därför även omfatta spridning av kunskap i form av utbildningar och föreläsningar.

Ett fortsatt uppdrag om att ta fram och sprida kunskap skulle ge oss möjlighet att fylla vissa identifierade kunskapsluckor och fortsätta utbilda och höja kunskapen hos målgrupper som vi ännu inte hunnit nå. Något som vi ser ett behov av. Ett mer tillfälligt uppdrag som detta skulle dock inte kunna ha samma långsiktiga perspektiv som ett uppdrag likt det ovan om en nationell aktör eller våldspreventivt centrum

Fortsatt arbete med att stötta kommunerna

Vi föreslår att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor får ett fortsatt uppdrag att stötta kommuner som vill utveckla sitt våldsförebyggande arbete.

Sommaren 2014 fick Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor i uppdrag att stimulera kommuner och organisationer som vill prova våldspreventiva program för att förebygga våld och sexism (Utbildningsdepartementet 2014). Uppdraget ska slutrapporteras i augusti 2015. Inom ramen för uppdraget har myndigheten tagit fram en handbok för våldsprevention: *Inget att vänta på* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor 2014). Vi har ordnat konferenser och informationsträffar för intresserade kommuner samt fördelat bidrag till två kommuner (Borås och Botkyrka) samt till Unizon för att de ska kunna arbeta vidare med frågan internt samt i nätverk med andra.

Sammanlagt har 17 kommuner varit inblandade i projektet och visat intresse för att utveckla ett våldsförebyggande arbete. Kommunerna har dock befunnit sig i väldigt olika stadier av sitt arbete och merparten av kommunerna skulle behöva ytterligare stöd innan de kan börja bedriva någon våldsförebyggande verksamhet. Projektet och kommunernas arbete följs av en extern skribent och resultaten från arbetet skulle kunna ligga till grund för ett fortsatt uppdrag för myndigheten. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor skulle kunna fortsätta stötta dessa kommuner med kunskap, material, och utbildningar vid ett fortsatt uppdrag från regeringen. För att verkligen kunna uppnå och mäta resultat och effekter skulle ett uppdrag som detta behöva vara flerårigt.

Referenser

- Barker, G., Ricardo, C. & Nascimento, M. (2007). *Engaging men and boys in changing gender-based inequity in health: Evidence from programme interventions*. Geneva: World Health Organization.
- Brottsförebyggande rådet (2009). *Våld mot kvinnor och män i nära relationer – våldets karaktär och offrens erfarenheter av kontakter med rättsväsendet*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Integration- och jämställdhetsdepartementet (2007). *Uppdrag till Ungdomsstyrelsen att genomföra utbildningar om insatser som kan förebygga mäns våld mot flickor och unga kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck*. IJ2007/2250/UNG
- Integrations- och jämställdhetsdepartementet (2008). *Uppdrag till Ungdomsstyrelsen om insatser för att öka kunskapen och medvetenheten om sexuell exploatering av barn och ungdomar*. IJ2008/1824/UF
- Integrations- och jämställdhetsdepartementet (2010). *Uppdrag till Ungdomsstyrelsen om insatser för att förebygga och förhindra att unga blir gifta mot sin vilja*. IJ2010/750/UF
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2014). *Inget att vänta på. Handbok för våldsförebyggande arbete med barn och unga*. Stockholm: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
- Nationellt centrum för kvinnofrid (2014). *Våld och hälsa - En befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa. NCK-rapport 2014:1*. Uppsala: Nationellt centrum för kvinnofrid
- Regeringens skrivelse (2007/08:39). *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer*.
- Statens offentliga utredningar (2014:49). *Våld i nära relationer – en folkhälsofråga. Förslag för ett effektivare arbete*.
- Statens offentliga utredningar (2014:71). *Ett jämställt samhälle fritt från våld. Utvärdering av regeringens satsningar 2010-2014. Delbetänkande av utredningen som ska föreslå en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor*.
- Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund (2014). *Bygg bra före. En undersökning av kommunernas förebyggande arbete mot mäns våld mot kvinnor*. Stockholm: Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund.
- Ungdomsstyrelsen (2009). *Se mig! Unga om sex och internet*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen
- Ungdomsstyrelsen (2013a) *Unga och våld – en analys av maskulinitet och förebyggande verksamheter*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen
- Ungdomsstyrelsen (2013b) *Fokus 13 – om unga och jämställdhet*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen
- Ungdomsstyrelsen (2013). *Låt 101 blommor blomma - Våldsförebyggande projekt för killar och unga män*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen
- Ungdomsstyrelsen (2014). *Grupper, maskulinitet och våld*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen
- Utbildningsdepartementet (2011). *Uppdrag att ta fram kunskapsstöd som är inriktat på attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld*. U2011/2232/UC
- Utbildningsdepartementet (2014). *Uppdrag om jämställdhet*. U2014/4531/UC
- Världshälsoorganisationen, WHO (2002). *World report on violence and health*. (E. G. Krug, L. L. Dahlberg & J. A. Mercy). Geneva: World Health Organization. Tillgänglig via http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/
- Världshälsoorganisationen, WHO (2009) *Violence prevention: the evidence*. Geneva: World Health Organization. Tillgänglig via http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/4th/milestones_meeting/publications/en/
- Världshälsoorganisationen, WHO (2014). *Global status report on violence prevention 2014*. Geneva: World Health Organization.

Bilagor

Bilaga 1: Regeringsuppdrag

Bilaga 2: Ekonomisk redovisning

Bilaga 3: Kursinbjudan 2013 (3x3: Hur hänger maskulinitet och våld ihop?)

Bilaga 4: Kursinbjudan 2014 (3x3: Hur hänger maskulinitet och våld ihop?)

Bilaga 5: Inbjudan och program 2013 (Plats: Ersta konferens & hotell)

Bilaga 6: Inbjudan och program 2014 (Plats: Scandic Foresta)

Bilaga 7: Kursinbjudan 2014 (Plats: Rex konferensrum i Umeå)

Bilaga 8: Konferensinbjudan 2014 (Plats: City Conference Centre Stockholm)

Bilaga 9: Flygblad 2013 (Konferens: När motivet är hat)

Bilaga 10: Kursinbjudan och program 2013 (Plats: Sättra Bruk)

Bilaga 11: Inbjudan och program 2013 (Plats: Sävesalen, Gotlands museum)

Bilaga 12: Artikel i Göteborgs-Posten 14 juni 2013

Bilaga 13: Publiceringsrapport 2015 (Retriever)

Bilaga 1: Regeringsuppdrag

Utbildningsdepartementet

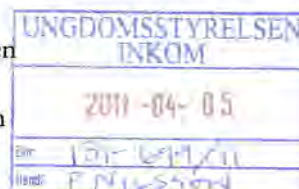
Regeringsbeslut

II:4

2011-03-31

U2011/2232/UC

Ungdomsstyrelsen
Box 17801
118 94 Stockholm

Uppdrag att ta fram kunskapsstöd som är inriktat på attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Ungdomsstyrelsen att genomföra insatser med fokus på att ur ett jämställdhetsperspektiv ta fram kunskapsstöd som är inriktat på attityder och värderingar i syfte att bekämpa mäns våld mot kvinnor genom att förebygga pojkars och unga mäns utsatthet för och användning av våld. Uppdraget ska genomföras i enlighet med *bilagan*.

Inom ramen för uppdraget ska Ungdomsstyrelsen göra en studie av pojkars och unga mäns attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld. Studien ska också beskriva pojkars och unga mäns utsatthet för våld och användning av våld. Vidare ska skillnader mellan könen vad gäller våldsanvändning och utsatthet för våld analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv. Ungdomsstyrelsen ska även göra en analys av svenska och internationella metoder och attitydförändrande arbete som rör jämställdhet, maskulinitet och våld. Syftet med analysen ska vara att identifiera framgångsfaktorer, problemområden, kunskapsluckor och utvecklingsbehov avseende attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld.

Med utgångspunkt i studiens resultat ska Ungdomsstyrelsen genomföra utbildningsinsatser för att sprida metoder och kunskapsstöd för arbetet med attityder och värderingar som rör jämställdhet, maskulinitet och våld. Ungdomsstyrelsen ska också sprida resultatet av studien i befintliga nätverk för myndigheter och organisationer som har unga som målgrupp för insatser. Slutligen ska Ungdomsstyrelsen lämna förslag till fortsatta åtgärder.

För uppdragets genomförande får Ungdomsstyrelsen disponera högst 1 500 000 kronor per år under åren 2011 och 2012 samt högst 5 000 000 kronor per år under åren 2013 och 2014. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 13, anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagspost 11, Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut.

Postadress
103 33 Stockholm

Telefonväxel
08-405 10 00

E-post: registrator@integration.ministry.se

Besöksadress
Fredsgatan 8

Telefax
08-543 560 39

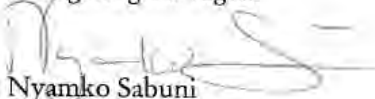
Ungdomsstyrelsen ska senast den 1 februari 2013 lämna en delrapport med en redovisning av studien till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). Ungdomsstyrelsen ska vidare senast den 31 december 2014 lämna en slutrapport om hur uppdraget i sin helhet har genomförts, inklusive en ekonomisk redovisning, till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Ärendet

Det övergripande målet för regeringens jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Regeringen har särskilt prioriterat arbetet med att alla former av mäns våld mot kvinnor ska upphöra, inbegripet prostitution och handel med kvinnor för sexuella ändamål. Genom tre handlingsplaner; *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer* (skr. 2007/08:39), *Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål* (skr. 2007/08:167) och *Handlingsplan för att förebygga och förhindra att unga blir gifta mot sin vilja* (skr. 2009/10:229), har regeringen lagt grunden till ett långsiktigt och omfattande utvecklingsarbete på området. Regeringen avser fortsätta reformarbetet under innevarande mandatperiod, bl.a. med insatser riktade till män som utövar våld eller som kan komma att göra det.

För att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och kvinnor, män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet krävs förebyggande insatser riktade till pojkar och unga män. Förevarande uppdrag är en del i detta arbete.

På regeringens vägnar

Nyamko Sabuni

Elisabet Modée

Kopia till

Socialdepartementet/FST
Utbildningsdepartementet/JÄM
Brottsförebyggande rådet
Länsstyrelserna
Socialstyrelsen
Statens folkhälsoinstitut
Statens skolverk
Sveriges Kommuner och Landsting

Utbildningsdepartementet

Riktlinjer för uppdrag att ta fram kunskapsstöd som är inriktat på attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld

Syfte

Syftet med uppdraget är att förebygga flickors och kvinnors utsatthet för våld genom att öka kunskapen om pojkars och unga mäns attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld samt pojkars och unga mäns utsatthet för och användning av våld. Uppdraget ska bidra till att utveckla metoder och kunskapsstöd för arbetet med attityder och värderingar hos pojkar och unga män.

Bakgrund

Mäns våld mot kvinnor är ett omfattande problem som berör hela samhället, såväl kvinnor som män. Mäns fysiska, sexuella och psykiska våld mot kvinnor är ett allvarligt hinder för jämställdhet och kvinnors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Förutom det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra är Sveriges åtaganden inom ramen för FN, EU och Europarådet en viktig utgångspunkt för regeringens arbete på området.

Ett aktivt och verkningsfullt våldsförebyggande arbete handlar både om att avbryta våld som pågår och om att motverka att våld utövas. Ett brett förebyggande arbete måste därför rikta sig till både kvinnor och män. Under ungdomsåren formas många av de värderingar och beteenden som en människa bär med sig livet igenom. Unga är därför en viktig målgrupp i det förebyggande arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Det är därför särskilt angeläget att ta fram kunskapsstöd för insatser som riktas till unga när det gäller attityder och värderingar kring jämställdhet maskulinitet och våld.

Ungdomar är dessutom en särskild riskgrupp både när det gäller utsatthet för och användande av våld. Enligt Brottsförebyggande rådets statistik över anmälda brott, är män mellan 16-24 år den grupp i samhället som är mest utsatt för våld medan flickor och unga kvinnor mellan 13 och 25 år är särskilt i riskzonen för sexuellt våld. När det gäller hatbrott är ungdomar överrepresenterade både som misstänkta och som offer.

Det finns i dag ett flertal aktörer som riktar insatser till flickor och kvinnor som offer för pojkars och unga mäns våld. Det finns dock få insatser för pojkar och unga män som utsatts för våld och det saknas kunskap om våldets koppling till föreställningar om maskulinitet och om hur våld och våldsutsatthet påverkar pojkars och unga mäns liv, både under ungdomstiden och senare i livet i deras nära relationer. Det behövs även ökad kunskap och metodutveckling om hur våld bland pojkar och unga män kan förebyggas på ett tidigt stadium. Detta uppdrag till Ungdomsstyrelsen är en del i denna kunskaps- och metodutveckling.

Utöver Ungdomsstyrelsen har tre myndigheter nyligen fått särskilda uppdrag för att göra insatser som riktar till våldsutövare samt till unga som är i riskzonen för att hamna i kriminalitet och som kan komma att utsätta andra för våld:

- Socialstyrelsen har ett uppdrag att göra en förstudie inför utvecklingen av kunskapsstöd, metodutveckling och vägledning för socialtjänstens arbete med våldsutövare (2011-02-03, Dnr S2011/1233/FST).
- Rikspolisstyrelsen har i uppdrag att initiera en pilotverksamhet med sociala insatsgrupper för unga som riskerar att bli kriminella.
- Brottsförebyggande rådet ska ta fram en kunskapssammanställning om strategiska brott bland unga samt ange hur denna kunskap kan användas i det förebyggande arbetet för att förhindra att unga hamnar i kriminalitet.

Uppdraget

Uppdraget består av följande tre delar:

1. Att genomföra en studie av pojkars och unga mäns attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld. Studien ska även beskriva och analysera pojkars och unga mäns utsatthet för, och användning av våld, inklusive sexuellt våld, hedersrelaterat våld och förtryck och hatbrott samt våld i nära relationer och inom familjen. För att möjliggöra jämförelser ska flickors och unga kvinnors situation undersökas och den statistik som redovisas ska vara könsuppdelad. Skillnader mellan könen vad gäller attityder och värderingar samt när det gäller våldsanvändning och utsatthet för våld ska analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv. Studien ska också särskilt belysa homosexuella och bisexuella ungdomars samt unga transpersoners situation i detta sammanhang. I den utsträckning det är möjligt ska studien utformas så att jämförelser med relevant internationell och nationell forskning kan göras. I uppdraget ingår att göra en översyn av frågor som rör utsatthet för våld i olika enkätundersökningar som riktar till unga.

Studien ska vidare innehålla en beskrivning och analys av utvärderade metoder för attitydförändrande arbete riktat till pojkar unga män när det gäller jämställdhet, maskulinitet och våld. Även metoder som riktas till unga män för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck samt metoder för att förebygga kränkningar, hot och våld mot homosexuella och bisexuella ungdomar samt unga transpersoners situation ingår i uppdraget. I översikten ska Ungdomsstyrelsen inkludera erfarenheter och kunskaper inom området från andra länder, exempelvis USA, Kanada, Storbritannien och Norge.

I uppdraget ingår att analysera och identifiera framgångsfaktorer, problemområden, kunskapsluckor och utvecklingsbehov för det kunskapsbaserade våldsförebyggande arbete som i dag riktas till pojkar och unga män, om dessa har ett jämställdhetsperspektiv samt hur detta tar sig uttryck. Slutligen ska Ungdomsstyrelsen lämna förslag på fortsatta åtgärder på området.

2. Att inom ramen för existerande nätverk av myndigheter och organisationer som har unga som målgrupp sprida kunskap om studiens resultat.
3. Att utifrån studiens resultat genomföra utbildningsinsatser för personal som har en samordnande och utvecklande roll för olika verksamheter som har ungdomar som målgrupp. Syftet med utbildningarna ska vara att öka deltagarnas kunskaper om pojkars och unga mäns attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld, pojkars och unga mäns utsatthet för och användning av våld samt hur detta påverkar flickors och kvinnors utsatthet. Utbildningarna ska ha ett jämställdhetsperspektiv och bidra till att utveckla ett kunskapsbaserat förebyggande arbete. Utbildningarna ska sprida kunskap om hur man i insatser som riktas till pojkar och unga män kan förebygga våld mot flickor och unga kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, samt våld som riktas mot homosexuella, bisexuella ungdomar och unga transpersoner. De ska även ge deltagarna kunskaper om och möjlighet till erfarenhetsutbyte kring metoder som främjar jämställdhet bland unga.

Arbetsformer

Ungdomsstyrelsen ska i arbetet med uppdraget samråda med Barnombudsmannen, Brottsförebyggande rådet, Länsstyrelserna, Socialstyrelsen, Statens folkhälsoinstitut, Statens skolverk, Sveriges Kommuner och Landsting och andra särskilt berörda myndigheter och organisationer. Utbildningarna ska tas fram i samråd med den myndighet vars målgrupp berörs.

Bilaga 2: Ekonomisk redovisning

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

1 (1)

Datum
2015-02-17

Dnr
131-1945/12

Ekonomisk redovisning

- uppdraget om pojkar och unga mäns attityder till jämställdhet, maskulinitet och våld.

För att genomföra uppdraget fick Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor disponera högst 5 miljoner kronor per år, utgiftsområde 13, särskilda jämställdhetsåtgärder, under åren 2013-2014. (Regleringsbrev U/2012/7090/UC,U2012/6997/SAM, U2012/6046/UC m.fl.)

Nedan följer en redovisning för hur medlen har använts under perioden 2013-2014.

2013

Verksamhet: 2 910 784 kronor

Personalkostnader: 2 631 016 kronor

Intäkter för utbildningar: 573 444 kronor

Summa: 4 968 356 kronor

2014

Verksamhet: 2 460 729 kronor

Personalkostnader: 2 757 749 kronor

Intäkter för utbildningar: 746 938 kronor

Summa: 4 471 540 kronor

Att samtliga medel inte förbrukats under 2014 beror på förändringar av personalförändringar i uppdraget.

US1000, v 1.1, 2014-05-23

Maria Nyman
08-56 62 19 13
maria.nyman@mucf.se

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF)
Medborgarplatsen 3 • Box 17 801 • 118 94 Stockholm • tfn 08-566 219 00 • info@mucf.se • www.mucf.se

Bilaga 3: Kursinbjudan 2013

Hur hänger maskulinitet och våld ihop och hur kan våld bland unga förebyggas?

Kursinbjudan

Hur hänger maskulinitet och våld ihop
och hur kan våld förebyggas?

3x3 dagar under 2013

Kursen omfattar 7,5 högskolepoäng och pågår 3x3 dagar under 2013.

Vilka kan gå?

Kursen vänder sig till dig som har en operativ, samordnande eller strategisk roll inom skolan, socialtjänsten eller fritidsområdet.

Aven du som har en liknande roll inom ideella verksamheter eller andra myndigheter är välkommen att delta.

Från kommuner och stadsdelar bör minst två personer delta i kursen. Kursgruppen sätts samman efter ansökningstidens utgång.

Vad innehåller kursen?

Du får grundläggande kunskap om ungas utsatthet för våld och användande av våld, våldets funktion och teorier om maskulinitet. Kursen ger också fördjupad kunskap om sexuellt våld, våld mot hbtq-personer, hedersrelaterat våld och våld i nära relationer.

Kursen tar också upp metoder i förebyggande arbete. Som deltagare får du utbyta erfarenheter med andra, fördjupa dig i exempel på förebyggande insatser och konkret formulera strategier för ett förebyggande arbete.

Hur är kursen upplagd?

Kursen innehåller föreläsningar, uppföljande samtal, inläsning av litteratur och skrivuppgifter. Män för Jämställdhet och Amphi Produktion står för kurs- och processledarskap.

Om du fullföljer alla uppgifter får du ett kursintyg. Du har också möjlighet att examinera 7,5 högskolepoäng vid Linköpings universitet genom en särskild examinationsuppgift. Förutom tid för kursdagar och litteraturstudier behöver du tid för examinationsuppgiften som ska lämnas in senast 2 veckor efter sista kurstillfället.

Kostnad

Kursavgiften är **3 500 kronor** (exkl. moms). Deltagaren står för logi- och resekostnader.

Ansökan

Ansök **senast 30 november** på Ungdomsstyrelsens webbplats: www.ungdomsstyrelsen.se/maskulinitet

Föreläsare

Per Isdal, psykologspecialist, Alternativ till vold, Stavanger.

Felipe Estrada, professor i kriminologi, Stockholms universitet.

Lucas Gottzén, lektor i socialt arbete, Linköpings universitet.

Anneli Svensson, socionom och leg. psykoterapeut.

Josefin Grände, statsvetare, handledare och terapeut.

Pelle Ullholm, handläggare i sexualupplysning, RFSU.

Devlin Rexvid, doktorand i socialt arbete, Umeå universitet.

Tove Pettersson, docent i kriminologi, Stockholms universitet.

Lena Berg, fil. dr i sociologi och kurator.

Magnus Sjögren, psykolog och utbildare.

Arrangör

Ungdomsstyrelsen i samverkan med Linköpings universitet, Män för Jämställdhet och Amphi Produktion.

Var går kursen?

Samma kurs ges i Stockholm, Helsingborg, Göteborg och Umeå. Du väljer själv vilken ort.

	Stockholm Lidingö folkhögskola	Helsingborg Sundsgårdens folkhögskola	Göteborg Nya varvet konferens	Umeå Strömbäcks folkhögskola
Kursdel 1	12–14 feb	29–31 jan	4–6 feb	6–8 feb
Kursdel 2	24–26 april	8–10 april	22–24 april	17–19 april
Kursdel 3	24–26 sep	10–12 sep	16–18 sep	18–20 sep

Kursdel 1

Grundläggande

Del 1 ger en grundläggande kunskapsöversikt om våld och killar/unga män. Hur kan våld vara meningsbärande, när används våld och vilka olika typer av våld förekommer? Speciellt fokus riktas mot ungas erfarenheter av våld – såväl som förövare som offer. Hur har våldet sett ut över tid, var sker våldet, vilka utövar det, vilka är utsatta för det, hur ser det ut när för såväl killar som tjejer? Kursdelen ger också en översikt av vad maskulinitetsforskningen säger kring män och våld. Hur konstrueras olika maskuliniteter och vilken betydelse har våldet i formandet av maskuliniteten. Det relationsbaserade våldet belyses och sätts i relation till olika våldsuttryck.

Kursmoment:

- **Meningen med våld**
- **Män som slår**
– motiv och mekanismer
- **Våldet bland unga**
– plats och förekomst
- **Våld i ungas nära relationer**
- **Samhällets sätt att rubricera olika våldsuttryck**
- **Maskulinitetsteorier och våld**
– från könsrollsteori till hegemonisk maskulinitet

Kursdel 2

Fördjupning

Unga män är generell den grupp som är mest utsatt för offentligt våld, unga kvinnor däremot löper störst risk för sexuellt våld. Unga är som grupp överrepresenterad både som förövare och som offer när det gäller våld mot hbtq-personer. Inom denna kursdel ges en fördjupning av vad forskning och praktik säger kring sexuellt våld, hedersrelaterat våld och hatbrott mot unga hbtq-personer. Hur hänger våldet ihop med könsnormer? Hur kan olika förebyggande insatser se ut? I kursdelen ges även en fördjupning kring maskulinitet och kollektivt våld. Vad driver killar till våldsutövande i grupp? Hur kan maskulinitet förstås som en aspekt för våldsuttrycket inom gäng av olika slag?

Kursmoment:

- **Hbtq och hatbrott**
– motiv och gärningspersoner
- **Hedersrelaterad maskulinitet**
– att vara både offer och potentiell förövare
- **Sexuellt våld**
– om makt, kön och när gränzoner svartnar
- **Maskulinitet och kollektiva våldsuttryck**
– teori och exempel

Kursdel 3

Förebyggande

I samhället läggs alltmer fokus på hur förebyggande arbete ska förhindra mäns våldsutövande. I denna kursdel fokuseras på hur ett förebyggande arbete kan byggas upp såväl strategiskt som metodiskt. Vilka kan involveras i en förebyggande ansats? Hur planeras och förbereds ett förebyggande arbete? Vilka komponenter består en våldspreventiv metod av? Vad är viktigt att tänka på som ansvarig för ett förebyggande arbete? Det är frågor som bearbetas i en metodverkstad under sista kursdelen. En internationell utblick görs där beprövade metoder presenteras. Det svenska våldsförebyggande fältet analyseras. Du får också möjlighet att diskutera din examinationsuppgift.

Kursmoment:

- **Universell, selektiv och indikativ prevention**
– vem gör vad och när inom det förebyggande arbetet?
- **Internationella erfarenheter av våldsförebyggande arbete**
- **Våldsförebyggande insatser**
– en nationell utmaning
- **Metodverkstad**
– hur ser en strategisk ansats ut?
– hur konstrueras en metod?

Bilaga 4: Kursinbjudan 2014

Hur hänger maskulinitet och våld ihop?

Hur kan våld bland unga förebyggas?

Kursinbjudan

Hur hänger maskulinitet och våld ihop?
Hur kan våld bland unga förebyggas?

3x3 dagar under 2014

Kursen omfattar 7,5 högskolepoäng och pågår 3x3 dagar under 2014. Antalet platser är begränsade.

Vilka kan gå?

Kursen vänder sig till dig som är yrkesverksam och som har en operativ, samordnande eller strategisk roll inom skolan, socialtjänsten eller fritidsområdet.

Även du som har en liknande roll inom ideella verksamheter eller andra myndigheter är välkommen att delta.

Från kommuner och stadsdelar bör minst två personer delta i kursen. Kursgruppen sätts samman efter ansökningstidens utgång.

Vad innehåller kursen?

Du får grundläggande kunskap om ungas utsatthet för våld och användande av våld, våldets funktion och teorier om maskulinitet. Kursen ger också fördjupad kunskap om sexuellt våld, våld mot hbtq-personer, hedersrelaterat våld och våld i nära relationer.

Kursen tar också upp metoder i förebyggande arbete. Som deltagare får du utbyta erfarenheter med andra, fördjupa dig i exempel på förebyggande insatser och konkret formulera strategier för ett förebyggande arbete.

Hur är kursen upplagd?

Kursen bygger på aktivt deltagande och varvar föreläsningar med processtid. Du arbetar även med inläsning av litteratur och skrivuppgifter. Män för Jämställdhet och Amphi Produktion står för kurs- och processledarskap.

Om du fullföljer alla uppgifter och har närvaro vid samtliga kursträffar får du ett kursintyg. Du har också möjlighet att examinera 7,5 högskolepoäng vid Linköpings universitet genom en särskild examinationsuppgift. Förutom tid för kursdagar och litteraturstudier behöver du tid för examinationsuppgiften som ska lämnas in senast 2 veckor efter sista kurstillfället.

Kostnad

Kursavgiften är **4 500 kronor** (exkl. moms). Deltagaren står för logi- och resekostnader.

Ansökan

Ansök **senast 10 mars** på Ungdomsstyrelsens webbplats: www.ungdomsstyrelsen.se/unga-maskulinitet-och-vald

Föreläsare

Marius Råkil, psykologspecialist, Alternativ til vold, Oslo.

Felipe Estrada, professor i kriminologi, Stockholms universitet.

Lucas Gottzén, lektor i socialt arbete, Linköpings universitet.

Anneli Svensson, socionom och leg. psykoterapeut.

Josefin Grände, statsvetare, handledare och terapeut.

Devin Rexvid, doktorand i socialt arbete, Umeå universitet.

Tove Pettersson, docent i kriminologi, Stockholms universitet.

Lena Berg, fil. dr i sociologi och kurator.

Magnus Loftsson, leg. psykolog och utbildare.

Katrin Byréus, lärare, dramapedagog, dipl. handledare och författare.

Arrangör

Ungdomsstyrelsen i samverkan med Linköpings universitet, Män för Jämställdhet och Amphi Produktion.

Var går kursen?

Samma kurs ges i Stockholm, Umeå, Helsingborg och Göteborg. Du väljer själv vilken ort.

	Stockholm Tollare folkhögskola	Umeå Strömbäcks folkhögskola	Helsingborg Sundsgården konferens	Göteborg Nya varvet konferens
Kursdel 1	22–24 april	6–8 maj	14–16 maj	19–21 maj
Kursdel 2	15–17 sept	23–25 sept	8–10 sept	1–3 sept
Kursdel 3	12–14 nov	5–7 nov	3–5 nov	10–12 nov

Kursdel 1

Grundläggande

Del 1 ger en grundläggande kunskapsöversikt om våld och killar/unga män. Hur kan våld vara meningsbärande, när används våld och vilka olika typer av våld förekommer? Speciellt fokus riktas mot ungas erfarenheter av våld – som förövare såväl som offer. Hur har våldet sett ut över tid, var sker det, vilka utövar det och vilka är utsatta för våld? Vilken funktion fyller våld i killar respektive tjejers liv? Kursdelen ger också en översikt av vad maskulinitetsforskningen säger om kopplingar mellan män och våld. Hur konstrueras maskulinitet och vilken betydelse har våldet i förandet av olika maskuliniteter?

Kursmoment:

- **Meningen med våld**
- **Män som slår**
– motiv och mekanismer
- **Våldet bland unga**
– plats och förekomst
- **Våld i ungas nära relationer**
- **Samhällets sätt att rubricera olika våldsuttryck**
- **Maskulinitetsteorier och våld**
– från könsrollsteori till hegemonisk maskulinitet
- **Kopplingar mellan våld och maskulinitet**

Kursdel 2

Fördjupning

Unga män är den grupp som är mest utsatt för offentligt våld, medan unga kvinnor löper störst risk för sexuellt våld. Unga är som grupp överrepresenterad både som förövare och som offer när det gäller våld mot hbtq-personer. Inom denna kursdel ges en fördjupning av vad forskning och praktik säger kring sexuellt våld, hedersrelaterat våld och hatbrott mot unga hbtq-personer. Hur hänger våldet ihop med könsnormer och sexualitet? Hur kan olika förebyggande insatser se ut? I kursdelen ges även en fördjupning kring maskulinitet och kollektivt våld. Vad driver killar till våldsutövande i grupp? Hur kan maskulinitet förstås som en central del inom gäng av olika slag?

Kursmoment:

- **Hbtq och hatbrott**
– motiv och gärningspersoner
- **Hedersrelaterad maskulinitet**
– att vara både offer och potentiell förövare
- **Sexuellt våld**
– om makt, kön och när gränser svartnar
- **Maskulinitet och kollektiva våldsuttryck**
– normer bland killar som utövar våld i grupp

Kursdel 3

Förebyggande

I samhället läggs alltmer fokus på hur förebyggande arbete ska förhindra mäns våldsutövande. I denna kursdel fokuserar vi på hur ett förebyggande arbete kan byggas upp – strategiskt såväl som metodiskt. Vilka kan involveras i en förebyggande ansats? Hur planeras och förbereds ett förebyggande arbete? Vilka komponenter består en våldspreventiv metod av? Vad är viktigt att tänka på som ansvarig för ett förebyggande arbete? Dessa frågor kommer bearbetas i en metodverkstad under sista kursdelen. En internationell utblick görs där beprövade metoder presenteras. Det svenska våldsförebyggande fältet analyseras. Du får också möjlighet att arbeta din examinationsuppgift.

Kursmoment:

- **Universell, selektiv och indikativ prevention**
– hur ser olika preventionsnivåer ut?
- **Internationella erfarenheter av våldsförebyggande arbete**
- **Våldsförebyggande insatser**
– hur konstrueras en insats metodiskt och strategiskt?
- **Metodverkstad**
– hur kan en förebyggande insats byggas upp i din verksamhet?

Keynote speakers

Jackson Katz

Fil. dr i kulturvetenskap, utbildare, författare, filmskapare och USA:s ledande manliga aktivist mot sexism och könsrelaterat våld. Katz är internationellt erkänd för sitt banbrytande våldsförebyggande arbete med killar och män. 1993 grundade Katz *The Mentors in Violence Prevention Program* (MVP). MVP är idag det mest använda våldsförebyggande programmet mot könsrelaterat våld på colleges och inom professionell friidrott i USA. Sedan 1997 ansvarar Katz även för det första globala våldsförebyggande programmet i den amerikanska marinkåren, flottan och armén.

Allan Wade

Fil. dr, forskare, familjeterapeut och adjungerad professor i socialt arbete vid University of Victoria. Wade anses vara en av de mest spännande systemiska terapeuterna i världen. Tillsammans med kollegor driver han *Centre for Response-Based Practice* på Vancouver Island i Kanada, där de har utvecklat ett synsätt och en terapeutisk metod för att arbeta med våldsoffer och våldsutövare. Deras synsätt bygger på att alla som blir utsatta för någon form av våld gör motstånd. I metoden läggs fokus på att använda språket för att synliggöra våldet, klargöra förövarnas ansvar, belysa och hedra offrens motstånd och motarbeta skuldbeläggning av offren.

Tal av

Maria Arnholm, ungdoms- och jämställdhetsminister
Carin Götblad, nationell samordnare mot våld i nära relationer

Seminarier

Konferensen kommer utöver tal och keynote speakers även innehålla ett flertal valbara seminarier och workshops. Du får metoder och exempel från verksamheter som arbetat våldsförebyggande på strategisk såväl som praktisk nivå. I programmet syns bl.a.:

- Implementering av våldsförebyggande program i Skottlands skolsystem
- Värdegrundsarbete och positiv supporterkultur inom AIK Fotboll
- Strategiskt arbete för uppstart av ett våldspreventivt center i Kanada
- Behandling av våldsutövande unga män
- Stöd på nätet för unga med prostitutions- eller prostitutionsliknande erfarenheter

Praktisk information

Anmälan

Intresseanmälan och seminarieval görs via: <http://mini.nu/valdsprevention>. Efter att intresseanmälan är gjord får du ett bekräftelsemail, vänligen invänta därefter separat besked om antagning. Sista anmälningsdag är den 6 maj.

Kostnad

Konferensavgift 900 kronor (exkl moms) för båda dagarna. Lunch och kaffe ingår. Anmälan är bindande *efter antagningsbekräftelse* (platsen kan överlätas). Kostnaden faktureras efter besked om antagning.

Logi

Hotellrum finns reserverade för konferensgäster på Ersta konferens & hotell. Bokning sker på 08-714 63 41, uppge bokningsnummer 62936. Obokade rum släpps den 13/5.

Allmänt

Konferensens föreläsningar och vissa seminarier sker på engelska. Exakt program meddelas länge fram.

Mer information

Läs mer på:
www.ungdomsstyrelsen.se/valdsprevention

Kontakt

Sofie Kindahl
sofie.kindahl@ungdomsstyrelsen.se
08-566 219 46

Peter Söderström
peter.soderstrom@mfj.se
070 - 362 35 25

Konferensprogram

Att stoppa unga mäns våld – en ledarskapsfråga!

Torsdag den 13 juni

- 09.00 Kaffe och registrering
- 09.30 Inledning
- 09:50 Inledningstal av Carin Götblad, nationell samordnare mot våld i nära relationer.
- 10.20 **Mäns våld – en ledarskapsfråga**
Jackson Katz, fil. dr och grundare av *The Mentors in Violence Prevention*
- 12.30 Lunch
- 13.30 **Valbart seminarium 1**
- Behov av våldspreventivt arbete
 - Maskulinitetsnormer och våld inom idrotten
 - Implementering av MVP i Skottlands skolsystem
 - Unga, maskulinitet och våld
 - Prova på Machofabriken!
- 14.30 Fika
- 15.00 **Valbart seminarium 2** (välj mellan samma som ovan)
- 16.15 - 16.45 Avslutningstal av Maria Arnholm, jämställdhets- och ungdomsminister

Fredag den 14 juni

- 08.30 Kaffe
- 09.00 Inledning
- 09:30 **Arbeta i praktik med våldsprevention - Utmaningar och möjligheter**
Allan Wade, fil. dr och grundare av *Centre for Responsebased Practice*, Kanada
- 12.00 Lunch
- 13.00 **Valbart seminarium**
- Kan man förstå en ung sexualförövare? Och vill man det?
 - Meningen med våld
 - I hederns skugga - De unga männen perspektiv
 - Stöd på nätet för unga med prostitutions- eller prostitutionsliknande erfarenheter
 - Varför en särskild jour för HBTQ?
- 14.15 Fika
- 14.45 **Spanarna**
Spanarna live med hemliga gäster på scen. Med inspiration från det populära radioprogrammet med Ingvar Storm blickar vår spanarpanel in i framtiden: "Vem är den nya mannen och vart är han på väg?"
- 15.45 - 16.00 Avslutningstal av Per Nilsson, generaldirektör på Ungdomsstyrelsen

Valbara seminarium

DAG 1 • 13 JUNI

Behov av våldspreventivt arbete

Allan Wade, *Centre for Responsebased Practice, Kanada*

Allan Wade anses vara en av de mest spännande systemiska terapeuterna i världen. På *Centre for Response Based Practice* på Vancouver Island i Kanada har Wade tillsammans med kollegor utvecklat ett synsätt och en terapeutisk metod för att arbeta med såväl våldsoffer som våldsutövare. Här talar han om sin praktik, vilka behov det finns av våldsförebyggande insatser och vilka faktorer som är centrala för att liknande verksamheter skall kunna starta.

Maskulinitetsnormer och våld inom idrotten

Arrangör: SKR

Presentation av ett pågående värdegrundsarbete inom AIK Fotboll där tränare utbildas i att arbeta förebyggande, samt SKR:s samtal med supporterföreningar med utgångspunkt i kvinnojoursrörelsens kunskap om mäns våld. Hur kan idrottsklubbar förebygga våld och vad spelar manlighetssidealet på plan, läktare och inom Polisen för roll för tryggheten på arenan?

Implementering av MVP i Skottlands skolsystem

Graham Goulden, *Violence Reduction Unit, Skottland*
Att arbeta med våld som en folkhälsofråga kräver både ett starkt partnerskap och tydligt ledarskap på alla samhällsnivåer. Mentors in Violence-programmet i Skottland bygger på en framgångsrikt utvärderad MVP-modell i Sioux City, Iowa, USA. Genom ett kreativt tillvägagångssätt med fokus på åskådarens roll syftar programmet till att engagera unga pojkar och flickor att ge stöd till våldsutsatta vänner och utmana kränkande kamrater.

Unga, maskulinitet och våld

Arrangör: Ungdomsstyrelsen

Ungdomsstyrelsen har ett regeringsuppdrag att ta fram kunskapsstöd inriktat på ungas attityder och värderingar kring jämställdhet, maskulinitet och våld. Här presenteras den senaste utredningen *Unga och våld - en analys av maskulinitet och förebyggande verksamheter*.

Prova på Machofabriken!

Arrangör: SKR

Machofabriken är ett våldsförebyggande jämställdhetsmaterial för unga med fokus på killar och manlighet. I materialet synliggörs normer för maskulinitet och deltagarna ges verktyg att ifrågasätta och förändra dessa.

DAG 2 • 14 JUNI

Kan man förstå en ung sexualförövare? Och vill man det?

Börje Svensson, *Pojkmottagningen*

Den vanligaste frågan vid behandling av offer för sexuella övergrepp är "Varför gjorde han det?" Offren vill förstå för att komma vidare i livet. Det samma gäller förövaren. Om han ska förändras behöver han i samtal försöka förstå hur övergreppen kan hänga ihop med andra livsomständigheter som bidragit till att han gått vilse i livet. Att behandling är ett gemensamt psykologiskt detektivarbete är något som Börje Svensson vill levandegöra i detta seminarium.

Meningen med våld

Lennart Hagman, *Alternativ till våld (ATV) i Täby*

Män och våld har alltid följts åt. Våld markerar styrka och makt. Styrka och makt ses samtidigt som manliga företeelser. Hur ska vi möta detta? För att nå framgång i att förebygga våldet måste vi bryta våldets upprätthållande. Vi måste se sammanhangen, se att våldet har sin egen psykologi, sin egen dynamik och sin egen mening. Det finns inget blint våld.

I hederns skugga - De unga männens perspektiv

Dilek Baladiz, *Origo*

Dilek Baladiz är socionom, författare och verksamhetsledare för Origo som är ett resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld i Stockholms län. Dilek föreläser om killar som är uppvuxna med hedersnormer och deras syn på heder, våld, sexualitet, samt kraven från familjen och kollektivet. Här berättar hon om hur Origo i samarbete med yrkesverksamma från olika myndigheter och frivilligorganisationer arbetar förebyggande med ungdomar.

Stöd på nätet för unga med prostitutions- eller prostitutionsliknande erfarenheter

Arrangör: 1000 möjligheter

1000 möjligheter presenterar sin stödverksamhet via nätet för målgruppen unga med prostitutions- eller prostitutionsliknande erfarenheter. Den idéburna föreningen 1000 möjligheter vilar på en feministisk grund och driver förebyggande och stödiriktat arbete riktat till unga tjejer, killar och transpersoner.

Varför en särskild jour för HBTQ?

Carin Holmberg, *RFSL:s brottsofferjour*

Vad är lika och olika mellan samkönat våld och våld heterosexuella relationer? Vad kan de som arbetar med våld i heterosexuella relationer lära sig av de som fokuserar på våld i lhbtq-relationer?

Bilaga 6: Inbjudan och program 2014

Hållbara investeringar – förebygg unga mäns våld

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund (SKR), Män för jämställdhet och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bjuder in till tvådagarskonferensen:

Hållbara investeringar – förebygg unga mäns våld

När och var? 20-21 november 2014, Scandic Foresta, Stockholm

Målgrupp? Beslutsfattare, strateger och praktiker inom offentlig eller ideell sektor

Mer information? www.mucf.se/hallbarainvesteringar

Mäns utövande av våld är ett utbrett samhälls- och folkhälsoproblem som drabbar både andra män, kvinnor och barn. Våldet medför enorma kostnader, både ekonomiskt för samhället i stort och för individers hälsa och välbefinnande.

Forskning visar att vi genom våldsförebyggande arbete kan spara både mänskligt lidande och pengar. Särskilt framgångsrikt är det arbete som bygger på att förändra stereotypa föreställningar om kön och som fokuserar på unga män och killar, eftersom de både drabbas av och står för majoriteten av våldet.

Tillsammans kan kommuner, hälso- och sjukvården och det civila samhället spela en avgörande roll. Våldsförebyggande arbete som utförs parallellt på flera nivåer i samhället ger det bästa utfallet. Och framför allt är det mycket roligare att arbeta tillsammans. Att dessutom lägga en finansiell dimension på diskussionerna kring att förebygga våld skapar nya möjligheter för hur politik och samhällsinsatser kan utformas och utvärderas.

Syftet med konferensen är att:

- Skapa kontinuitet i diskussionen om att förebygga unga mäns våld
- Inspirera och konkretisera hur praktiker och beslutsfattare kan arbeta våldsförebyggande med utgångspunkt i destruktiva maskulinitetsnormer
- Etablera en förståelse för effektiviteten i att arbeta förebyggande mot mäns våld, genom att tydliggöra de långsiktiga samhällsekonomiska vinsterna

Varmt välkommen!

Ett urval av seminarier i programmet

Bygg bra före! Normativt förändringsarbete från gräsrotsnivå till hållbara samarbeten
Kvinno-, tjej- och ungdomsjourer presenterar våldsförebyggande arbete riktat till kommuner.

Prova på effektiva metoder med fokus på åskådarrollen

Våldpreventivt centrum presenterar övningar och exempel från programmen "Bringing in the Bystander" och "Mentors in Violence Prevention".

Kan vi minska våldet med 90 procent på 34 år? - att bygga upp systematiskt preventionsarbete
Lansering av en ny handbok om grundstegen i ett systematiskt våldpreventivt arbete.

..... För internationella och svenska föreläsare, se nästa sida

 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Keynote speakers

Gender-based violence: A major obstacle to development and growth • *Jeni Klugman, Director of Gender and Development, the World Bank Group*

Chef för jämställdhet och utveckling på Världsbanken, författare till ett antal böcker och rapporter om ämnen som spänner från strategier för fattigdomsbekämpning och arbetsmarknader till konflikter, vårdreformer, utbildning och decentralisering. Nyligen deltog Klugman tillsammans med Hilary Rodham Clinton och Phumzile Mlambo-Ngcuka på ett seminarium om hur mäns våld mot kvinnor och stereotypa normer drabbar kvinnor.

Klugman sitter dessutom med i ett antal rågivande organ och styrelser så som Plan International, International Civil Society Network, UNDP 2013 World Report on Democratic Governance, World Economic Forum's Advisory Board on Sustainability and Competitiveness och EU:s forskningsprogram Bortom BNP. Klugman har en fil. dr. i ekonomi från Australian National University och är Rhodes-stipendiat i juridik och utvecklingsekonomi vid Oxforduniversitet.

Vad kostar unga mäns våld och hur kan vi investera för att förebygga det? • *Ingvar Nilsson, nationalekonom*

Nationalekonom som i 35 års tid studerat utanförskapets ekonomi samt det samhälleliga värdet av prevention, tidiga insatser och framgångsrik rehabilitering. Nilsson har tillsammans med Anders Wadeskog tagit fram modeller för att ekonomiskt analysera sociala investeringar samt socioekonomiska bokslut. Han har utbildat cirka 75 kommuner och landsting i denna metodik samt genomfört ett femtiotal större samhällsekonomiska utvärderingar av utanförskap.

Ett femtiotal kommuner och landsting har i samband med detta arbete skapat sociala investeringsfonder. De senaste tio åren har många av dessa ekonomiska analyser handlat om gatuvåld, gängkriminalitet, social oro och sociala risker, missbruk, vitmaktrörelsen och andra destruktiva, manliga subkulturer.

Internationella talare

Mobilizing Men for Gender-Based Violence Prevention: Findings from Multi-Country Studies • *Juliana Carlson, University of Kansas*

Fil. dr. och forskare i socialt arbete vid University of Kansas samt auktoriserad socionom. Carlsons forskningsområden sträcker sig mellan involverandet av män i att förebygga våld i nära relationer och främja jämställdhet, barn som upplever våld mellan närstående med fokus på nyblivna pappor samt fattigdom och preventionsteori. Carlson är del av det internationella projektet Mobilizing Men for Violence Prevention som drivs mellan tre universitet i USA.

Working with violence prevention in a community - a multi partner, multi system approach • *Alan Heisterkamp, Center for Violence Prevention, University of Northern Iowa*

Ansvarig för the Mentors in Violence Prevention (MVP) Leadership Institute i Iowa. Heisterkamp har sedan 2007 varit en nyckelaktör i the Sioux City Project - ett av de första och mest omfattande initiativen i USA för att implementera våldspreventivt arbete i en hel kommun. Projektet har gett mätbara resultat och har bedrivits genom parallella insatser och utvecklad samverkan på ett flertal nivåer i lokalsamhället. Bland annat har det evidensbaserade programmet MVP införts som ett obligatoriskt inslag i skolsystemet.

Praktisk information

Anmälan

Anmälan görs via:
<http://www.mucf.se/hallbarainvesteringar>
Sista anmälningsdag är den 20 oktober. Anmälan är därefter bindande, men kan överlätas.

Kostnad

Deltagaravgiften är 950 kronor (exklusive moms) för båda dagarna. Ideella verksamheter betalar 750 kronor (exklusive moms). Priset inkluderar lunch och fika.

Logi

Hotellrum finns reserverade för konferensgäster på Scandic Foresta. Bokning sker på telefon 08 - 517 324 14, vänligen uppge '360 248 52' som referens. Obokade rum släpps två veckor innan konferensen. Eventuell logi bekostas själv.

Tillgänglighet

Vissa av konferensens föreläsningar och seminarier sker på engelska. Vid eventuella behov av tillgänglighetsanpassning vänligen ange detta vid anmälan.

Kontakt

Sofie Kindahl
sofie.kindahl@mucf.se
08-566 219 46

Céline Giertha
celine.giertha@kvinnojouren.se
08-642 64 01

KONFERENSPROGRAM • DAG 1 • 20 NOVEMBER

08.45	Registrering och fika			
09.15	Konferensen öppnas av Alice Bah Kuhnke, <i>generaldirektör Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor</i>			
09.35	Inledningstal av Juno Blom, <i>regeringens särskilda utredare gällande mäns våld mot kvinnor</i>			
09.50	Gender-based violence: A major obstacle to development and growth <i>Jeni Klugman, Director of Gender and Development, the World Bank Group</i>			
10.45	PAUS			
11.00	Våldets förekomst och dess koppling till hälsa <i>Tommy Andersson, expert Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) och docent Institutionen för socialt arbete vid Umeå universitet</i>			
11.50	LUNCH			
12.50	Tysta pojkar och bloggande tjejer	Arbeta våldsförebyg- gande i en kommun- al kontext	Kan vi minska våldet med 90 procent på 34 år?	Introduktion till maskuliniteter, våld och förebyggande arbete
13.50	FIKA			
14.10	Vad kostar unga mäns våld och hur kan vi investera för att förebygga det? <i>Ingvar Nilsson, nationalekonom</i>			
15.10	Tysta pojkar och bloggande tjejer	Arbeta våldsförebyg- gande i en kommun- al kontext	Kan vi minska våldet med 90 procent på 34 år?	Introduktion till maskuliniteter, våld och förebyggande arbete
16.15	Avslutningstal av Lennart Gabrielsson, <i>1:e vice ordförande Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)</i>			

KONFERENSPROGRAM • DAG 2 • 21 NOVEMBER

08.45	Kaffe/te och smörgås			
09.00	Inledningstal			
09.10	Working with violence prevention in a community - a multi partner, multi system approach <i>Alan Heisterkamp, Ed.D., Center for Violence Prevention, University of Northern Iowa</i>			
10.15	Regionala utmaningar och möjligheter - diskussioner länsvis			
11.05	Fördjupning i "the Sioux City Project"	Prova på effektiva metoder med fokus på åskådarrollen	Bygg bra före!	Mobilizing Men for Gender-Based Violence Prevention
12.05	LUNCH			
13.00	Fördjupning i "the Sioux City Project"	Prova på effektiva metoder med fokus på åskådarrollen	Bygg bra före!	Mobilizing Men for Gender-Based Violence Prevention
14.05	"Ett våldsförebyggande fält under utveckling - vad har hänt och vart är vi på väg?" <i>Panelsamtal mellan Zandra Kanakaris, ordförande Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund (SKR), Luis Lineo, ordförande Män för jämställdhet, Karen Austin, projektledare Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor samt Berit Jernberg, Sakkunnig kvinnofridsfrågor Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).</i>			
14.50	Avslutningsord			

Valbara seminarium

DAG 1 • 20 NOVEMBER

A. Tysta pojkar och bloggande tjejer – hur mår barn och unga som upplevt våld och vilka möjligheter finns det att bryta våldscirkeln?

Global utblick av Jeni Klugman, Världsbanken. Trailer-visning av dokumentären "My Life My Lesson" där vi får följa hur en tjej i slutet av tonåren hanterar konsekvenserna av det våld hon upplevde som barn, samt dokumentären "Jag sa att jag hade en mardröm" där vi får lyssna till en ung pojke som upplevt våld. Paneldiskussion med Jan Löwdin, Stockholms Stadsmissions Mottagnings för unga män, Pernilla Vera, chef för socialtjänstens förebyggarsektion, Botkyrka kommun, Zandra Andersson, styrelseledamot Sollentuna kvinnojour, Moderator: Zandra Kanakaris, ordförande SKR.

B. Arbeta våldsförebyggande i en kommunal kontext

Här ges lärande och inspirerande exempel från kommunala verksamheter som bedrivit framgångsrikt förebyggande arbete eller som är i färd med att starta upp satsningar. Vilka lärdomar finns att dra? Vilka framgångsfaktorer och fallgropar finns i arbetet med att förebygga våld i en kommunal kontext? Arrangör: Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

C. Kan vi minska våldet med 90 procent på 34 år? - att bygga upp systematiskt preventionsarbete

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Män för Jämställdhet och Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund (SKR) presenterar den nylanserade *Inget att vänta på – handbok för utveckling av kunskapsbaserad våldsförebyggande praktik med genusperspektiv för barn och unga*. Deltagarna introduceras till grunderna i våldsprevention och en modell i fem steg för att bygga upp ett omfattande och systematiskt våldspreventivt arbete. Medverkande: Lena Berg och Magnus Loftsson, Män för Jämställdhet

D. Introduktion till maskuliniteter, våld och förebyggande arbete

Varför är det viktigt att fokusera på just unga killar i det våldsförebyggande arbetet? Vad menas med maskuliniteter? Vad vet vi om kopplingen mellan maskuliniteter och våld bland unga? Hur ser en grundstruktur för prevention ut? Här ges en övergripande introduktion och översikt till konferensens tema. Medverkande: Peter Söderström, Män för Jämställdhet och Cecilia Narby, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor.

DAG 2 • 21 NOVEMBER

A. Fördjupning i "the Sioux City Project" – ett våldsförebyggande arbete på flera samhällsnivåer OBS! Seminariet hålls på engelska

Ett fördjupande seminarium med förmiddagens föreläsare Alan Heisterkamp, Ed.D., som ger möjlighet till frågor och dialog. Deltagarna ges ökad förståelse för det lokalt förankrade och effektutvärderade "Sioux City Project" som bedrivits i Iowa, USA, med goda resultat. Vad har varit framgångsfaktorer? Vilka samhällsaktörer är viktiga att få med i våldspreventiv satsning? Hur kan ett framgångsrikt samverkansarbete kring vålds-prevention utvecklas i en lokal kontext?

B. Prova på effektiva metoder med fokus på åskådrollen

FFV-Våldspreventivt centrum, Män för Jämställdhet, visar hur våldsprevention kan se ut i praktiken med övningar och exempel från de effektutvärderade programmen "Bringing in the Bystander" och "Mentors in Violence Prevention" (MVP). Vad menar vi med våld - och hur kan vi ingripa på ett säkert sätt? Var med och prova övningar för att förebygga våld! Medverkande: Sara Aarnivaara och Dennis Nyström, Män för Jämställdhet.

C. Bygg bra före! Normativt förändringsarbete från gräsrotsnivå till hållbara samarbeten

Vill du ha exempel på användbara strategier för våldsprevention mellan olika aktörer inom en kommun? I Jönköping har kvinno- och tjejjouren tillsammans med kommunen dragit nytta av varandra och förebyggande projekt är nu ett permanent inslag på gymnasiet. 1000 Möjligheter har utifrån bl.a. metodmaterialet Machofabriken arbetat med förändring av sociala normer med fokus på unga killar och skolpersonal inom Stockholms stad. Juventas systerträn driver ett mentorskapsprojekt i Södertälje som sedan 2008 har involverat över 120 unga tjejer och idag finns en integrationsdimension för nyanlända tjejer.

D. Mobilizing Men for Gender-Based Violence Prevention: Findings from Multi-Country Studies OBS! Seminariet hålls på engelska

Män kan spela en viktig del i att ta avstånd från och motverka våld. I en internationell studie där bl.a. Sverige ingår får vi reda på vad som motiverar män att engagera sig i våld mot kvinnor och hur de påverkas av att delta i våldsförebyggande arrangemang. Medverkande: Juliana Carlson, University of Kansas.

Bilaga 7: Kursinbjudan 2014

Hur hänger maskulinitet och våld ihop?

Hur kan våld bland unga förebyggas?

mucf | Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor
.se

Hur hänger maskulinitet och våld ihop? Hur kan våld bland unga förebyggas?

Umeå kommun, i samverkan med myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, arrangerar under hösten 2014 en kurs med fokus på unga, våld och maskulinitet.

Under 2014 har Umeå kommun kartlagt kunskap och erfarenheter vad gäller våld i nära relationer och under hösten ska arbetet med att ta fram en kommungemensam handlingsplan mot våld i nära relationer arbetas fram. Att arbeta förebyggande i frågor som rör våld i nära relationer – mäns våld mot kvinnor är centralt och kursen arrangeras som ett led i att utveckla kunskapen i Umeå kommun kring att arbeta våldsförebyggande.

Vilka kan gå?

Kursen vänder sig till dig som är yrkesverksam eller förtroendevald och som har en operativ, samordnande eller strategisk roll inom en verksamhet där du möter eller arbetar för unga människor som t.ex. inom skolan, socialtjänsten, fritid, kultur, samhällsbyggnad och dylikt. Det är bra om ni är minst två personer som deltar från er verksamhet.

Vad innehåller kursen?

Du får grundläggande kunskap om ungas utsatthet för våld och användande av våld, våldets funktion och teorier om maskulinitet. Kursen ger också kunskap om sexuellt våld, våld mot hbtq-personer, hedersrelaterat våld och våld i nära relationer. Kursen tar också upp metoder i förebyggande arbete. Som deltagare får du utbyta erfarenheter med andra, fördjupa dig i exempel på förebyggande insatser och konkret formulera strategier för ett förebyggande arbete.

Kursen bygger på aktivt deltagande och varvar föreläsningar med processtid. Du arbetar även med en kortare skrivuppgift mellan de två tillfällena.

Kostnadsfritt

Kursen är kostnadsfri och vi bjuder på fika och lunch. Anmälan är bindande men kan överlåtas.

Anmälan

Anmälan sker via följande [länk](#), senast **1 september 2014**. Antalet platser är begränsade.

Föreläsare

Karen Austin, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Josefin Grände, statsvetare, handledare och terapeut.

Tommy Andersson, universitetslektor, socialt arbete, Umeå universitet.

Devin Rexvid, doktorand i socialt arbete, Umeå universitet.

Tove Pettersson, docent i kriminologi, Stockholms universitet.

Magnus Loftsson, leg. psykolog och utbildare.

2x2 halvdagar under hösten 2014

Kursen är upplagd på två halvdagar 23-24 september samt 5-6 november 2014.

23 september kl 12.30-17 inklusive eftermiddagsfika (obs! ingen lunch ingår dag 1)

24 september kl 8-13 inklusive förmiddagsfika och avslutande lunch (vegetarisk)

5 november kl 12.30-17 inklusive eftermiddagsfika (obs! ingen lunch ingår dag 1)

6 november kl 8-13 inklusive förmiddagsfika och avslutande lunch (vegetarisk)

Lokal

Rex konferensrum, Umeå

Frågor?

Kontakta Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg. Linda.gustafsson@umea.se, 070-611 10 44.

Bilaga 8: Konferensinbjudan 2014

Heldagskonferens med fokus på forskning om unga, heder, maskulinitet och våld

Kriminalvården

1(3)

Datum
2014-08-21

Vårt diarienummer
2013-013962

Projekt Unga och Våldsamma klienter
HK Verksledningens kansli

Kriminalvården och Myndigheten för Ungdoms- och CIVILSAMHÄLLESFRÅGOR i samverkan, inbjuder härmed till:

Heldagskonferens med fokus på forskning om Unga, Heder, Maskulinitet och Våld

Med anledning av Regeringsuppdragen Unga och Våldsamma klienter, samt Regeringsuppdraget om Jämställdhetsintegrering.

Program

08:30- 08:45	Inledande tal
08:45-09:15	<i>"Hedersrelaterat våld – hur gör vi?"</i> Jenny Yourstone forskare, Kriminalvården Utvecklingsenheten
09:15-09:55	<i>"Nya genusvetenskapliga perspektiv på mäns våld"</i> Martin Söderbergh doktorand Wiens Universitet, Kriminalvården Utvecklingsenheten
09:55-10:15	<i>Fika paus</i>
10:15- 12:15	<i>"Pojkar och unga män som offer och potentiella gärningsmän"</i> Astrid Schlytter, Docent i Rättssociologi

Projekt Unga och Våldsamma klienter
HK Verksledningens kansli

12:15- 13:15	Lunch
13:15- 14:15	<i>"Hur hänger unga mäns våld ihop med maskulinitetsnormer?"</i>

Projektledare Karen Austin från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor berättar utifrån rapporten unga och våld (2012) |
| 14:15- 15:00 | <i>"Frihet från våld - om våldsförebyggande arbete med unga"</i>

Peter Söderström, Män för jämställdhet |
| 15:00-15:30 | Fika |
| 15:30-16:30 | <i>"Frihet från våld - om våldsförebyggande arbete med unga"</i>

Peter Söderström, Män för jämställdhet |

Moderator: Ida Rosengren
Projekt Unga och Våldsamma klienter

Målgrupp: Klientnära personal, såsom vårdare, frivårdsinspektörer, programledare, funktionsansvariga och klienthandläggare som arbetar med unga i första hand. I andra hand riktar sig utbildningen till klientnära personal såsom lärare, sjuksköterskor. I mån av platser kan även andra anmälas.

Syfte: Vidareutbilda klientnära personal inom områdena unga, heder, maskulinitet och våld.

Var: City Conference Centre Stockholm
Drottninggatan 71 B
www.stoccc.se

Projekt Unga och Våldsamma klienter
HK Verksledningens kansli

När: torsdag den 9/10 2014 kl. 8:30 – 16:30

Anmälan: Anmälan sker enligt gängse rutiner. Ansvarig på respektive region anmäler via följande länk: <http://korta.nu/mask>
En anmälan per region. Sista datum för anmälan är 30/9.

Platser är fördelade per region:

Region Nord	19
Region Mitt	25
Region Öst	15
Region Stockholm	28
Region Väst	28
Region Syd	15

(Om platser blir över, fördelas dessa ut på andra regioner eller huvudkontoret.)

Ekonomi: Verksamhetsområdet har kostnadsansvar för resor och boende.
Under konferensen bjuds det på förmiddags och eftermiddagsfika.

Frågor: Vid frågor kontakta Ida Rosengren, utredare Projekt Unga och Våldsamma klienter.

Telefon direkt: Frivårdsinspektör

Mail: ida.rosengren@kriminalvarden.se

Ett samarbete med

mucf | Myndigheten för ungdoms-
.se | och civilsamhällesfrågor

Bilaga 9: Flygblad 2013

Flygblad till konferensen *När motivet är hat*

En konferens med fokus på våld och hat mot hbtq-personer

När motivet är hat

En konferens med fokus på våld och hat mot hbtq-personer

6 december 2013 i Stockholm

Exempel på teman
Maskulinitet och våld, näthat, förebyggande arbete, internationella perspektiv och exempel, lagstiftning, unga som förövare och brottsoffer.

Konferensen arrangeras av Ungdomsstyrelsen och RFSL.

www.ungdomsstyrelsen.se/motivhat

Bilaga 10: Kursinbjudan och program 2013

Spetskompetensutbildning 3-4 okt på Sättra Bruk

Unga män, sexuella övergrepp och maskulinitet

Inbjudan

Vi vill att Du deltar i ett viktigt samtal...

Illustration: Sofie Kindahl

Under två dagar vill vi att **Du** tillsammans med andra kompetenta personer ska samtala kring pojkars och unga mäns utsatthet och användning av våld i allmänhet och sexuellt våld i synnerhet.

I dag har vi relativt god kunskap om flickors och unga kvinnors utsatthet för sexuellt våld. Det finns forskning, men främst en klinisk erfarenhet. Flickor och unga kvinnor söker samtalsstöd för att bearbeta sina erfarenheter. Däremot vet vi mindre om hur flickor och unga kvinnor utsätter andra för sexuellt våld. Det är vi inte lika effektiva på att fånga upp.

Vi vet en del om pojkars och unga mäns sexualiserade våldsanvändning utifrån att flickor och kvinnor har berättat om det, men vi har inte lika många berättelser från pojkar och unga män själva som uttalar sig om sin våldsanvändning. Möjligtvis finns berättelser från de unga män som blivit dömda för sin våldsanvändning. Än mindre vet vi om pojkars och unga mäns utsatthet för sexuellt våld. Ska vi tro statistiken blir i princip inga unga män utsatta för sexuellt våld, men så är inte fallet.

Unga kvinnor är fortfarande mer utsatta än killar, men eftersom vi inte forskat om unga mäns utsatthet och att de inte heller väljer att söka stöd på samma sätt som tjejer har vi även mindre klinisk kunskap om unga mäns utsatthet.

Hur vi ska flytta fram positionerna kring unga mäns utsatthet och användning av sexuellt våld, kommer vi samtala om på Sättra Bruk 3-4 oktober 2013. Vad behöver vi göra för att tystnaden kring framför allt unga mäns utsatthet för sexuellt våld bryts. Så att de inte behöver leva halva sitt liv innan de söker stöd. Vad gör vi idag och vad behöver vi förbättra för att nå pojkar och unga män som utsätter och blir utsatta för sexuellt våld.

Om Du har en fråga eller ett tema som rör – pojkar/unga män, maskulinitet och sexuellt våld/övergrepp – som Du tycker att vi ska diskutera dessa dagar förmedla dina tankar till mig – Lena Berg eller Karen Austin – så kan vi ta med dem i planeringen av dessa två dagar.

Allt om seminariet på Sättra Bruk www.ungdomsstyrelsen.se/ungasexvald

Program

Spetskompetensutbildning 3-4 oktober 2013 på Sätra Bruk Unga män, sexuella övergrepp och maskulinitet

Illustration: Sofie Kindahl

3 oktober

(Du blir hämtad vid järnvägsstationen i Töreboda)

12.30 Lunch

13.30 **Karen Austin berättar om syftet med dagen**

Kort presentation av alla

14.15 **om unga, maskulinitet och sexuella övergrepp**

Lena Berg, sociolog och kurator, sätter in frågan om unga, maskulinitet och sexuella övergrepp i ett kunskapsbaserat sammanhang med hjälp av andras och egen forskning

15.00 Fika

15.30 **Varför just jag?**

Om unga män som offer och förövare och om funktionshinder och övergrepp. Olof Risberg, psykolog på Pojkmottagningen i Stockholm presenterar deras arbete med unga män.

17.00 **Ungdomsstyrelsens kartläggning**

Maria Billinger presenterar Ungdomsstyrelsens kartläggning av föreningslivets insatser för att förebygga sexuella övergrepp och kränkningar mot flickor och pojkar

17.30 Middag

18.30 **I arbetsgrupper utifrån frågeställningarna**

Vad har vi för erfarenheter av att samtala med killar och unga män när det gäller sexuella övergrepp. Vad finns det för utmaningar? Hur långt har man kommit när det gäller forskning på området. Vad saknas? Vad finns det för erfarenheter i gruppen av att samtala med unga män när det gäller sexuell kommunikation, maskulinitetsnormer, rollfördelning och övergrepp? Hur möjliggöra för unga män att berätta om våldtäkt och sexuellt tvång? Hur jobbar vi förebyggande och hur jobbar vi i behandling?

20.00 **Slut för dagen och fria aktiviteter**

4 oktober

09.00 **Män som är utsatta för sexuella övergrepp**

Eirik Junge Eliassen från SMISO, Stottesenter mot incest og seksuelle overgrepp i Tromsø, Norge berättar om deras arbete med män som är utsatta för sexuella övergrepp

11.00 Fika

11.15 **Redovisning i storgrupp vad som diskuterats**

(Dokumenteras av Lennart Nylund)

12.45 **Avrundning och lunch**

13.30 **Transfer till Töreboda**

Bilaga 11: Inbjudan och program 2013

Maskulinitet, idrott och våld – hur ska en kille vara?

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Inbjudan till konferens om Maskulinitet, idrott och våld - hur ska en kille vara?

Välkommen till en dag där vi lär och diskuterar manlighetsideal och våld inom idrotten. Hur kan vi öppna idrotten för fler unga? Vad innebär idrott för alla?

Forskning visar att pojkar växer upp och förväntas agera i enlighet med snäva könsroller. Idrotten kan här påverka och fungera som en positiv kraft för Gotlands ungdomar. Länsstyrelsen bjuder därför in till en konferens för att belysa vikten av normkritiskt arbete inom idrottsrörelsen.

Målgrupp: Konferensen vänder sig till dig som möter ungdomar i din roll som: fritidsledare, skolpersonal, politiker eller tjänstemän, ledare eller aktiv inom idrottsrörelsen.

Tid

28 oktober kl. 09-15.30
(Kaffe och fika från kl. 08.30)

Plats

Sävesalen, Gotlands museum

Anmälan

Anmälan sker till maria.svenn@lansstyrelsen.se

Sista anmälningdag

16 oktober

Deltagaravgift

Konferensen är kostnadsfri. Vi bjuder på fika och lunch. V.v uppge eventuell kostallergi vid anmälan.

Tillgänglighet

Hiss, funktionsanpassad toalett, hörslinga

Inbjudan

Länsstyrelsen i Gotlands län, www.lansstyrelsen.se/gotland

Programmet startar kl. 9.00

Ur programmet:

Inledning - Mats Ladebäck, Ordförande Gotlands Idrottsförbund

Fotboll för alla - om laganda och normer hos AIK fotboll
Sofia B Karlsson, Sociolog, projektledare på AIK Fotboll
Camilo Laserna, AIK fotboll

Unga, maskulinitet och våld: Kopplingar mellan maskulinitet och våld, våldsförebyggande insatser
Karen Austin, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

High five – Idrott för alla!
Vad är barnkonventionen och hur kan idrottsföreningar omsätta den praktiskt i sin verksamhet?
Helene Olsson, projektledare, Rädda barnen

Avslutning kl. 15.30

Välkommen!

Bilaga 12: Artikel i Göteborgs-Posten 14 juni 2013

GP

Detta är en utskrift från från Göteborgs-Posten.

Detta är den utskriftvänliga versionen av artikeln. Välj *Skriv ut* i din webbläsare för att inleda utskrift. (Detta meddelande skrivs ej ut)
Utskriftversion av: <http://www.gp.se/nyheter/debatt/1.1741389-unga-mans-vald-kan-stoppas-med-bra-ledarskap>

Publicerad 14 juni 2013 Uppdaterad 14 juni 2013

Risken för att ha utövat en våldsam eller kränkande handling ökar med 3,2 gånger för killar som instämmer i stereotypa påståenden om både könsroller och om maskulinitet och femininitet, skriver debattörerna. Bild: Lars Söderbom

Ungdomsvåldet Unga mäns våld kan stoppas med bra ledarskap Det finns klara kopplingar mellan våld och föreställningar om maskulinitet

Upploppen och ungdomsvåldet måste motarbetas genom våldsförebyggande arbete med fokus på maskulinitet och unga. Ett område som ännu så länge inte är tillräckligt utforskat, skriver bland andra Per Nilsson, generaldirektör Ungdomsstyrelsen

Brottsförebyggande rådets nationella trygghetsundersökning 2012.

Unga och våld, rapport från Ungdomsstyrelsen med siffror från den egna ungdomsenkäten 2012.

Brottsförebyggande rådets skolundersökning 2008.

Upploppen som pågått på flera håll i landet debatteras fortfarande men vi glömmer ofta att det framförallt är unga killar som står för våldet.

Bakom begrepp som ungdomsvåld eller läktarvåld visar sig framförallt killar och män som använder våld för att bli sedda, uppnå status eller uttrycka maktlöshet.

Detta kan inte förbises om vi ska kunna förebygga våld. Män är inte våldsamma av naturen men det finns kopplingar mellan våld och föreställningar om maskulinitet.

I veckan samlas närmare 200 aktörer från olika samhällssektorer på konferensen Stoppa unga mäns våld – en ledarskapsfråga för att lära mer om våldsförebyggande arbete med fokus på maskulinitet och unga. Fortfarande saknas ett långsiktigt arbete med detta fokus.

Vi vet dessutom för lite om dagens metoder eftersom fältet är ungt och utforskat. Vi vet för lite om unga som brottsoffer och förövare eftersom unga under 15 år ofta saknas i brottsstatistik och i forskning. Trots att unga kvinnor lyfts fram som utsatta i regeringens handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor är kunskapen om våld i ungas nära relationer låg.

Tjejer nästan alltid offer

Undersökningar visar att våld är närvarande i många ungas vardag. Lågintensivt fysiskt våld och sexuella trakasserier normaliseras. Tjejer är överrepresenterade som offer för sexualiserat våld och förövaren är ofta en jämnårig kille. Våld mellan killar sker ofta i form av bråk eller slagsmål och gränsen mellan offer och förövare är inte alltid tydlig. Nära hälften av de misstänkta för misshandel år 2011 var killar mellan 15-29 år. Våldet bland män minskar sedan ju äldre de blir. Trots det är ålder och kön ofta förbisedda faktorer.

De flesta misshandlas i skolan

Brottsförebyggande rådet visar att 40 000 killar och 22 000 tjejer i åldern 16-24 år utsattes för misshandel 2011. Närmare var fjärde kille och var femte tjej i årskurs 9 utsattes för sparkar, slag eller annat våld, flera så allvarligt att de behövde söka vård. De flesta utsätts i skolan, men bland tjejerna har en tredjedel drabbats i hemmiljö. 86 procent av de misstänkta våldsutövarna under 25 år är killar.

Ungdomsstyrelsens studier visar att de flesta unga håller med om att jämställdhet är viktigt. När generella frågor bryts ner till konkreta påståenden blir bilden en annan. Förväntningar på att killar ska vara manliga upplevs som starka och synen på våldsamma och kränkande handlingar skiljer sig åt mellan könen. Framför allt killar ger uttryck för stereotypa uppfattningar och instämmer i flera "våldtäktsmyter".

Risken för att ha utövat en våldsam eller kränkande handling ökar med 3,2 gånger för killar som instämmer i stereotypa påståenden om både könsroller och om maskulinitet och femininitet.

För att förstå allvarligt våld måste vi även prata om det vardagliga och synliggöra hur föreställningar om maskulinitet är centralt i unga killars våld mot tjejer och mot varandra.

Som myndighet och ideella organisationer har vi identifierat flera utmaningar:

Nationell aktör behövs

I Ett långsiktigt och genusmedvetet förändringsarbete kring maskulinitet och våld är centralt för att stödja unga killar. Ledare och yrkesverksamma inom skola, fritid och föreningsliv bör ges ökad kompetensutveckling och stöd.

- * Skolans förebyggande roll måste stärkas och genusperspektivet i undervisningen följas upp.
- * Ett forskningsprogram för våldsförebyggande arbete med fokus på maskulinitet och unga bör inrättas.
- * Det behövs en nationell aktör som ansvarar för våldsförebyggande arbete, sätter upp nationella riktlinjer, samordnar relevanta aktörer och bidrar till att följa upp och utveckla metoder.

Per Nilsson

generaldirektör Ungdomsstyrelsen

Carina Ohlsson

ordförande, Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund (SKR)

Tomas Wetterberg

ordförande

Män för jämställdhet

Copyright © 1995 - 2013 Göteborgs-Posten <div> </div>

Bilaga 13: Publicitetsrapport 2015 (Retriever)

Publicitetsrapport *Unga och våld – en analys av maskulinitet och förebyggande verksamhet* 1 jan 2013 – 31 jan 2015

PUBLICITETSRAPPORT

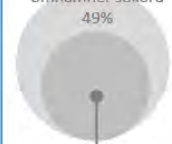
NYCKELTAL	ANTAL	RÄCKVIDD	DELNINGAR	ANNONSVÄRDE (SEK)
TRYCKT PRESS	158 art.	21 milj.	-	11,6 milj.
WEBB	149 art.	9,2 milj.	23 222 st	2,1 milj.
Totalt	307 art.	30,1 milj.	23 222 st	13,8 milj.

Publiciteten kring rapporten får en tydlig topp, både avseende räckvidd och antal omnämmanden, i februari 2013. Bland annat publiceras ett stort antal notiser som utgår från TT. Fokus ligger här på att män mellan 15-29 år utgör 46% av dem som misstänks för misshandelsbrott, att 3,4% av kvinnorna uppger att de utsatts för sexualbrott och att risken för att ha utövat en våldsam eller kränkande handling stiger med 3,2% för killar som instämmer i stereotypa påståenden om maskulinitet och feminitet. Nyheten sprids både i rikstäckande källor och i lokalpress spridd över hela landet. Under perioden omskrivs även flera olika rapporter från MUCF där temat unga och våld lyfts. Bland annat berörs ämnen som hedersrelaterat våld, nattrakasserier och HBTQ frågor inom sport. Västra Götalands län och Skåne län är de län där flest omnämmanden görs.

AVGRÄNSAD SÖKNING

Övriga artiklar som omnämner sökord

Direkt hänvisning till Unga och våld eller någon av de tre aktiviteterna

51%

GENOMSLAG ÖVER TID

ANTAL ARTIKLAR

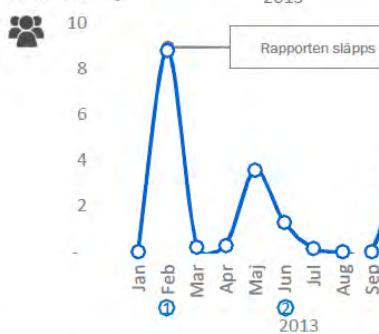
ARTIKLAR

Antalet artiklar i redaktionell webb och tryckt press där sökorden förekommer.

SVENSKA DAGBLADET
2013-02-05

Räckvidd i milj.

RÄCKVIDD

Räckvidd är en uppskattning av hur många läsare en tidning har haft där sökorden förekommit.

UPSALA NYA TIDNING
2014-02-03

PROAKTIVTET

Under perioden publiceras ett flertal artiklar med ord som har koppling till något av de tre pressmeddelandena. Störst genomslag får sökord med koppling till pressmeddelandet *Stoppa unga mäns våld - en ledarskapsfråga* (226 art. var av 56 art. i maj 2013) följt av *Hållbara investeringar - förebygg unga mäns våld* (171 art. var av sju art. i nov 2014) och *Våld vardag för många barn och unga* (91 artiklar var av 77 art. i feb 2013). Samtliga volymerna bygger på sökningar efter nyckelord kopplade till pressmeddelandena från MUCF.

PROAKTIVTET

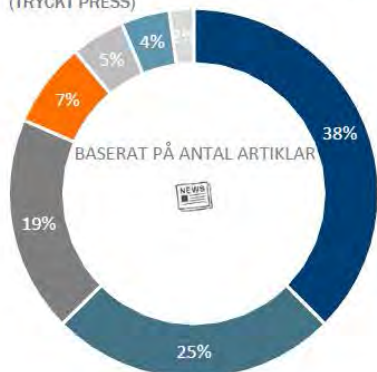
- 2013 feb Unga och våld - en analys av maskulinitet och förebyggande verksamheter
- 2013 jun Historisk konferens om unga mäns våld, "Stoppa unga mäns våld - en ledarskapsfråga".
- 2014 nov Hållbara investeringar - förebygg unga mäns våld 20-21 november 2014.

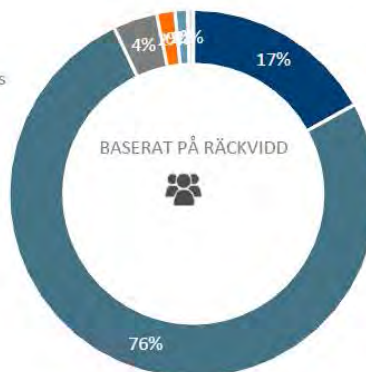
PUBLICITETSRAPPORT

FÖRDELNING MEDIEKATEGORIER

(TRYCKT PRESS)

- Prioriterad landsortspress
- Storstadspress
- Landsortspress
- Tidskrifter
- Nyhetsbyrå
- Fackpress
- Stadsdelspress

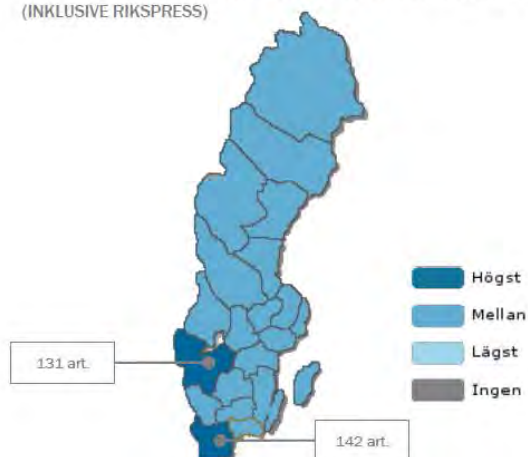

TOPP 10 KÄLLISTA I ANTAL ARTIKLAR

Dagens Nyheter	46
Svenska Dagbladet	43
Göteborgs-Posten	39
Sydsvenskan	28
Aftonbladet	25
TT Nyhetsbyrån	22
Upsala Nya Tidning	19
Helsingborgs Dagblad	19
DagensETC	18
Norrköpings Tidningar	17

GEOGRAFISK FÖRDELNING AV PUBLICITETEN

(INKLUSIVE RIKSPRESS)

DELNINGAR

(TOPP TRE)

ETC.SE

ETC.SE

SVT.SE

NYCKELORD I RUBRIKER

(TOPP 75 ORD)

PUBLICITETSRAPPORT

2013

SYDSVENSKAN
2013-02-05

METRO 2013-02-05

VIMMERBY TIDNING
2013-02-07

Unga män bakom varannan misshandel

EXTRA ÖSTERGÖTLAND
2013-03-12

Våld naturligt bland de unga

GÖTEBORGS-POSTEN
2013-06-14

SR SÖRMLAND
2013-10-28

2014

ARBETARBLADET
2014-02-11

GÖTEBORGS FRIA TIDNING
2014-04-04

DAGENS ETC
2014-09-03

NERIKES ALLEHANDA
2014-12-29

AKADEMIKERN
2014-12-05

2014

ETC
2015-01-10

ETC
2015-01-27

SR P4
2015-01-26

SR MALMÖ
2015-01-26

SR P4
2015-01-26

AFTONBLADET
2015-01-29

Retriever

KONTAKT

OM RETRIEVER

Retriever är Nordens ledande leverantör av mediebevakning, verktyg för redaktionell research, medianalys och företagsinformation. Retriever har kunder i alla branscher av nordiskt näringsliv och offentlig förvaltning, och ägs av TT och Norska NTB.

KONTAKTUPPGIFTER

Viktor Liedner
Media Analyst
viktor.liedner@retriever.se
Tel. +46 (0)8 546 121 39

RETRIEVER AB
Birger Jarlsgatan 6B
114 34 Stockholm
Tel. +46 8 505 147 00

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2015

projektledare **Karen Austin**
omslag **Christián Serrano**

distribution **MUCF, Box 17801, 118 94 Stockholm**
webbplats www.mucf.se
tfn **08-566 219 00**

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Vi tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. Vi ger stöd till föreningsliv, kommuner och internationellt samarbete.

mucf | Myndigheten för ungdoms-
.se | och civilsamhällesfrågor